

№ 35 (19549) **2010-рэ илъэс** ГЪУБДЖ ГЪЭТХАПЭМ И 2

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Нэбгырэ пэпчъ къытефэрэр ыгъэцэкІэн фае

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет зичэзыу планернэ зэхэсыгьоу иІагьэр АР-м и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат зэрищагь.

Пстэумэ апэу республикэ бюджетыр гъэцэк Гагъэ зэрэхъурэм тегущы Гагъэх. Мыш фэгъэхьыгъэу къэгущыІагъ АР-м финансхэмкІэ иминистрэу Долэ Долэтбый. Ащ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, щылэ мазэм республикэ бюджетым хьакъулахьэу къихьагъэр сомэ миллиони 167-м къехъу. БлэкІыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ ар проценти 111-м кІахьэ. Мэзаем (и 25-м ехъулГэу) хьакъулахьэу къаугьоигъэр сомэ миллиони 123-рэ, планэу агьэнэфагьэм ипроцент 85-рэ ар мэхъу. Ау джыри мэзаем мэфэ заулэу къэнагъэм къикІоцІ бюджетым къихьэрэ ахъшэр зэк Іагьэхьажьын зэральэк Іыштыр министрэм къы Іуагь. У Φ -м и Лъытэк Іо палатэ Адыгеим щызэхищэгъэ үплъэкІунхэм зэфэхьысыжьэу афэхъугъэхэм уагъэрэзэнэу зэрэщытыр Д. Долэм къы-Іуагъ. Хэукъоныгъэу, щыкІагъэу федеральнэ гупчэм къыгъэнэфагъэхэм ядэгъэзыжыын министерствэхэм ыкІи ведомствэхэм япащэхэм анаІэ атырагьэтынэу къари Гуагъ.

Псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ АР-м исистемэ иІофхэм язытет къытегущы Гагъ министрэу Натхъо Разыет.

Ащ зэфэхьысыжьэу къышІыгъэхэм защимыгъэрэзэрэ чІыпІэхэм КъумпІыл Мурат къащыуцугъ. КІэлэцІыкІу диагностическэ гупчэм, поселкэу ЯблопсынкІ у рагъэжьэн зэрэфаер къы Іуагъ ыкІи гъэтхапэм иапэрэ мафэхэм анэс Іофыгьоу къзуцугьэхэр зэкІэ зэшІохыгъэнхэ фаеу къафигъэпытагъ.

АР-м ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэхэмрэк Гэ иминистрэу Наталья Широковар Хэгьэгу зэошхом иветеранхэу республикэм щыпсэухэрэм псэупІэхэр ягьэгьотыгьэнхэм пае министерствэм зэшІуихыхэрэм къащыуцугъ. Джырэ лъэхъан нэбгыри 109-рэ учетым зэрэхэтым, ахэм яфэІо-фашІэхэр шапхъэхэм адиштэу зэшІохыгъэнхэм зэрэдэлажьэхэрэр къы Іуагъ. Джащ фэдэу АР-м и Президент ирезервнэ фонд къыхахыгъэ сомэ миллиони 6-м ехъур республикэм ит социальнэ учрежде-нэу агъэнэфагъ. Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгьо компанием къыхиубытэрэ кІэлэцІыкІухэм япчъагъэ мыгъэ нэбгырэ мини 3,5-кІэ нахыбэ ашІымэ зэрашІоигьор (2009-рэ илъэсым егьэпшагъэмэ) министрэм къыІуагъ. ЩыІэныгъэм чІыпІэ къин ригъэуцогъэ сабыйхэм апэІухьащт ахъщэр федеральнэ гупчэм къызэритІупщыщтым къызэрэугьоигьэхэр щи-

АР-м псэолъэшІынымкІэ, транспортымкІэ, псэупІэ-коммунальнэ ыкІи гьогу хъызмэтымкІэ иминистрэу Валерий Картамышевым псэупІэ-коммунальнэ новскэм дэт поликлиникэм, психонев- хъызмэтым изытет кlэкlэу къытегурологическэ диспансерым яІофшІэн шыІагь. Бэу зэтет унэхэр гъэцэкІэ-

жьыгъэнхэм пае Адыгеим сомэ миллион 620-рэ зэригъэфедагъэр ыкІи джырэ лъэхъан атыгъэ заявкэм диштэу сомэ миллион 425-рэ къызэраГэкГэхьащтыр ащ къыІуагъ.

Правительствэм ипащэ къызэриІуагъэмкІэ, республикэм, анахьэу тикъэлэ шъхьаІэ, ятеплъэ зэблэхъугьэн фае. Ащ фэшІ амалэу щыІэхэр зэкІэ гъэфедэгъэнхэ фаеу ылъытагъ.

Іофыгьо шъхьа у зытегущы Іагь эхэм ащыщ «африканскэ тэлаум» Краснодар краим ичІыпІэ зырызхэм зызэращиушъомбгъугъэм къызыдихьыгъэ гумэк Гыгьохэр. Мы тхьамык Іагьор республикэм къылъымы Іэсыным пае зэш Іуахырэ Іофтхьабзэхэм къатегущы Іагъ министрэу Юрий Петровыр. Джырэ уахьтэ Адыгеим ит бэдзэрхэр министерствэм ыкІи нэмыкІ структурэхэм ауплъэкІух, тигъунэгъу Краснодар краим къыращырэ къолыр тибэдзэрхэм къатемыхьаным анаІэ тырагьэты. Джаш фэдэу УФ-м и Правительствэ къыгъэуцугьэ пшъэрыльэу ІэкІыб къэралыгьохэм къаращырэ чэтылыр Урысыем къыщыдагъэк Іырэ продукциемкІэ зэблэхъугьэным епхыгьэ Іофыгьохэр зэшІуахых. Джырэ лъэхъан -ылыд ефмылытер былымылымрэ республикэм ибэдзэрхэм ыкІи ищэпІэ чІыпІэхэм икъу фэдизэу атель.

Гъогу-патруль къулыкъум, ветеринарием, нэмык І къулыкъухэм я Іо зэхэльэу «африканскэ тэлаум» Адыгеир шыухъумэгъэным Іоф дашІэн зэрэфаер КъумпІыл Муратэ къыІуагъ.

- Экономикэм ылъэныкъокІэ непэ къэгъэлъэгьонэу тиІэхэм ахэдгъахъомэ, -ыахын еатыарпа мехеппыр еІпеІшфоІ бэ хъущт, бюджетым къихьэрэ хьакъулахьхэм япроцент хэхьошт, — къы Іуагъ АР-м и Премьер-министрэ зэфэхьысыжьхэр къышІыхэзэ. — Ащ пае инвесторэу Адыгеим къихьэхэрэм пэрыохъу тафэмыхьоу, ахэм ІэпыТэгъу тафэхъузэ тызэдэлэжьэн фае.

Министерствэхэм ыкІи ведомствэхэм япащэхэм цІыфхэм зэІукІэгъу-зэдэгущыІэгьухэр адашІыхэзэ, ахэр зыгьэгумэкІырэ Гофыгьохэр къэгьэнэфэгъэнхэр пшъэрылъ шъхьаГэу КъумпІыл Мурат къыхигъэщыгъ. Непэ Правительствэм Іофэу ышІэрэр цІыф къызэрыкІохэм альыгьэІэсыгьэн зэрэфаер, анахьэу анаГэ зытырагъэтын фэе лъэныкъохэмкІэ ахэр упчІэжьэгъу шІытьэнхэм ишІогьэшхо къызэрэк Іощтыр

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Наградэр ритыжьыгъ

АР-м и Президент и УнашъокІэ Кубанскэ къэралыгьо мэкъумэщ университетым иректорэу Иван Трубилиным Адыгеим итын лъапІэу медалэу «Слава Адыгеи» зыфиІорэр фагъэшъошагъ. Мэзаем и 26-м торжественнэу Правительствэр зычІэт Унэм ТхьакІущынэ Аслъан наградэр щыритыжьыгь.

- Адыгеим имэкъумэщ хъызмэт хэхъоныгъэ ышІыным чанэу дэлэжьэрэ специалистхэм ягьэхьазырын ильэсыбэ хъугъэу уиІахьышІу къызэрэхэпшІыхьэрэм, тиныбжыкІэхэм япІуныгъэ-гъэсэныгъэ укъызэрэхэлажьэрэм фэшІ «тхьауегъэпсэу» къмотэІо, — ыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан. — Лъэшэу тыпфэраз, шъхьащэ къыпфэтэшІы, псауныгъэ уиІэу джыри илъэсыбэрэ укъытхэтынэу тыпфэльаІо. Медалымрэ ар къэзыушыхьатырэ

тхыльымрэ зыретыжьыхэм ыуж, Иван Трубилиным гушы Гэр ыштагъ. Пстэумэ апэу ащ наградэм пае «тхьашъуе-гъэпсэу» къариГуагъ. Адыгэ Республикэм ипашэхэр мэкъумэщ комплексым хэхъоныгъэ егьэшІыгъэным сыдигьокІи зэрэпыльхэр, ащкІэ шІогьэ ин къэзыхьырэ специалист ІэпэІасэхэм ягьэхьанеажелехиам е Імеакаши ажь нидив зэрилъэк Іыгъэр лъэшэу зэригуапэр къыхигъэщыгъ.

Адыгеимрэ Краснодар краимрэ зэг уры Іоныгъэ азыфагу илъэу Іоф зэдашІэным, гуфэбэныгъэ хэлъэу зэпэгьокІынхэм ТхьакІущынэ Аслъан чанэу зэрэдэлажьэрэм фэшІ къызэрэфэра-зэхэр, непэрэ Іофтхьабзэм джыри зэ ар къызэриушыхьатыжьыгъэр къыхигъэщыгъ Кубанскэ мэкъумэщ университетым почвоведениемк і э икафедрэ ипащэу Шэуджэн Асхьад къызэгу-

АР-м мэкъумэщ хъызмэтымкІэ иминистрэу Юрий Петровыр Адыгеим икІыгъэу Иван Трубилиным ригъэджагъэхэм, республикэм имэкъумэщ отраслэ шылажьэхэрэм ацІэкІэ къыфэгушІуагъ, псауныгъэ иІэу джыри бэрэ Іоф ышІэнэу къыфэльэІуагь.

Узым пэшіуекіох

Тигъэзет къызэрэхиутыгъагьэу, Краснодар краим и Крыловскэ ыкІи Гулькевичскэ районхэм «африканскэ тэлаур» ащагьэунэфыгь. ООО «КФХ Макаренко» зыфиІорэ фермэмрэ үнэе хъызмэтшlапlэ горэмрэ мы узым ыпкъ къикlыкlэ къохэр ащылlагьэх.

Мы мафэхэм «африканскэ тэлаур» ящэнэрэу къалэу Псыфабэ пэмычы-жьэу щагъэунэфыгъ. Мы вирусым ыпкъ къикІыкІэ мэзыкъуитІу зэрэлІагъэр лабораторнэ уплъэк Гунхэм къагъэльэгъуагъ. ЗэрэрахъухьагъэмкІэ, узым зызыщиуштомбгъун ылъэкІыщт

«апэрэ зонэм» къыхиубытэрэ псэупІэхэм ащаІыгъ къохэр агъэкІодыщтых. Специалистхэм зэралъытэрэмкІэ, ащ фэдэ лъэбэкъу умышІымэ, зигугъу къэтшІыгъэ чІыпІэхэм вирусыр аблэкІын ылъэкІыщтэп.

«Африканскэ тэлаур» зыщагъэунэ-

фыгъэ чІыпІэхэм Адыгеир зэрапэблагьэр къыдалъытэзэ, АР-м мэкъумэщымкІэ и Министерствэ, ветеринарием и ГъэІорышІапІэ, нэмык къудехествфенест егдеахтфо имехустим джырэ лъэхъан зэхащэх. Краснодар краим къолыр къыращыгорэп, республикэм ибэдзэрхэм ащащэрэ лым санитариемкІэ изытет ауплъэкІу.

Кубань ит былымэхъо фермэхэм язытет ыкІи «африканскэ тэлаум» зиуштьомбгъуным лъапсэу фэхъугъэр гъэунэфыгъэнхэм апае Краснодар краим и Прокуратурэ джырэ лъэхъан уплъэк Гунхэр зэхищэн гухэлъ и І.

Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ льэшэу гухэк ащыхъоу Адыгэ Республикэм и Президент иІэпыІэгьоу Брант Иннэ Къэплъан ыпхъум фэтхьаусыхэх ятэ идунай зэрихъожьыгъэм фэшІ.

Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ льэшэу гухэк І ащыхъоу Адыгэ Республикэм и Полномочнэ ліыкІоу Урысые Федерацием и Президент дэжь щыІэм иапэрэ гуадзэу Полевой Валерий Валерий ыкъом фэтхьаусыхэх янэ идунай зэрихъожьыгъэм фэшІ.

\\\

ТекІоныгъэр къыдэзыхыгъэхэм

Адыгэ Республи-кэм ІофшІэныр щынэгьончъэу

афэгушіуагъэх хэтхэм ауплъэкіугь ыкіи организацие анахь дэгьухэр къыха-

щызэхэщэгьэным лъыплъэрэ межведомственнэ комиссием зичэзыу зэхэсыгьо мы мафэхэм иІагь. Ащ иІофшІэн зэрищагь комиссием итхьаматэу, АР-м ІофшІэнымкІэ ыкІи социальнэ хэхъоныгъэхэмкІэ иминистрэу Наталья Широковам.

«ІофшІэныр анахь щынэгьончъэу зыщызэхэщэгъэ организацие» зыфиІорэ республикэ зэнэкъокъоу 2009-рэ илъэсым зэхащагъэм изэфэхьысыжьхэм къызэрэугьоигьэхэр апэ тегущыІагьэх. Министерствэм иотдел ипащэу Валерий Пахомовым къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, 2008-рэ илъэсым мы зэнэкъокъум организацие 241-рэ хэлэжьагъэмэ,

2009-рэ ильэсым ахэм япчъагьэ 259-м нэсыгъ. Іофтхьабзэр уцогъуитІоу зэтеутыгъагъ. Муниципальнэ образованиехэм ашык Гогьэ зэнэкъокъум ыуж республикэ зэнэкъокъум хэлэжьэнэу организацие щырыщ ахэм къагъэльэгьуагь. Шыфхэм лэжьапкІэу къахьырэр, ахэр социальнэу къэухъумагъэхэ зэрэхъурэр, нэмык І лъэныкъохэри комиссием

хыгъэх. ТекІоныгъэр къыдэзыхыгъэхэр къыхагъэцыгъэх, шІухьафтынхэри афашІыгъ.

Комиссием хэтхэр зытегущыхышыша мехостыфоІ ехестеІ ІофшІэным изаконодательствэ къыдыхэлъытагъэу мэкъумэщ -сфк медехенжыми интеменах Іо-фашІэхэр шапхъэхэм адиштэу гьэцэк Гэгьэнхэр, 2010-рэ илъэсым межведомственнэ комиссием пшъэрыльэу зыфигъэуцужьыхэрэр, нэмыкІхэри. Іофыгъоу къа Готыгъэхэм япхыгъэу унэшъо гъэнэфагъэхэри комиссием ышІыгъэх.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Адыгэ Хасэм и Іофыгъохэр

Ягупшысэ лъэхъаным рапхы

Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» и Совет изичэзыу зэхэсыгьо Мыекъуапэ щыкІуагь. Олимпиадэ джэгунхэу 2014-рэ ильэсым Шъачэ щыкІощтхэм Адыгеир зэрахэлэжьэщтым, адыгабзэр Адыгэ Республикэм зэрэщагьэфедэрэм, ДАХ-м игьэцэкІэкІо куп изэхэсыгьо Налщык зэрэщыкІуагьэм, мэфэкІ Іофтхьабзэхэу Мыекъуапэ шыкІохэрэр гьэшІэгьонэу зэхэщэгьэнхэм, нэмыкІхэми атегущы Гагьэх.

Олимпиадэ джэгунхэу 2014рэ ильэсым Шъачэ щыкІощтхэм тильэпкъ ехьыл Іэгьэ тарихъ къэбархэр шэпхээ льагэл диштэү зэхэщакІомэ альыгьэІэсыгьэнхэм Іоф зэрадашІэрэм Адыгэ Хасэм итхьаматэу Хьэпэе Арамбый къытегущы Гагъ. Сурэтыш Гык Ги архитектор цІэрыІоу Бырсыр Абдулахь Олимпиадэм щагъэфедэн алъэкІышт шІухьафтынхэр, сторт зэнэклокхустопо сурэтхэр ышІыгьэх. Ахэр пэсэрэ лъэхъаным Шъачэ щыпсэуштыгъэхэ тилъэпкъэгъухэм, бзыухэм, нэмыкІхэми япхыгьэх. АР-м илъэпкъ культурэ Олимпиадэм къыщигъэлъэгъон зэрилъэкІыштым, ащ Адыгэ Хасэр чанэу зэрэхэлэжьэщтым тегущы Іагьэх. А. Бырсырым исурэтхэм осэ ин афашІыгъ.

Адыгабзэм изэгьэш Іэнрэ игьэфедэнрэ республикэм и Парламент 2009-рэ илъэсым щытегущыІагьэх. Іофыр лъыгъэкІотэеждоги дегдагида Ішеф минест еджапІэхэм зэращакІурэм зэехнести шеф дехестини Ілосх фаеу къа Гублэп Гэ классхэм адыгабзэкІэ зэкІэ предметхэр ащакІу зыхъукІэ ныдэлъфыбзэр нахышІоу ашІэшт. Къуаджэхэмрэ районхэмрэ я Адыгэ хасэхэм адыгабзэм изэгъэшІэн ехьылІэгъэ Іофыгъохэр тапэкІи зэшІуахы-

Адыгабзэм изэгьэшІэн фэгьэхьыгъэ тхылъхэр афимыкъухэу къаІуагъ — анахьэу зыщыкІэ-

хэрэр гущы альэхэр арых. 2010-рэ Ильэсык Гэр къызехьэм Мыекъуапэ игупчэ шъхьа-І у Лениным ыцІэ зыхьырэм адыгэ ныбжым Тэхэр къыщышъонхэу зыфежьэхэм милицием икъулыкъушІэхэр къякІуалІэхи, кІалэмэ ащ фэдэ фитыныгъэхэр ямыІ у къараІуи, пчэгум рагъэкІыжынгьэх. А хъугьэ-шІагьэм Адыгэ Хасэм и Совет шытегушы Гагьэх. Милицием икъулыкъушІэхэр къырагъэблагъэхи, зэфэхьысыжьхэр ашІыгьэх. ТапэкІэ

ащ фэдэ зекІуакІэхэр милицием икъулыкъушІэмэ къызыхамыгьэфэжьыщтэу, рэхьатныгьэр зэхахьэм къизэрэщаухъумэштыр къаIуагъ.

Адыгэ лъэпкъым и Зэфэс, ныбжыкІэмэ язэІукІэ Мыекъуапэ шыкІоштых. Ахэр зэрагьэхьазырхэрэм, гъэзетэу «Гъуазэр» тапэкІэ къызэрэдагъэкІыштым, Дунэе Адыгэ Хасэм игъэцэк Іэк Іо күп изэІүхыгъэ зэхэсыгьо Налщык зэрэщык Іуагъэм, ащ къы--ыне на фексостифо в стыте в цанате в ц гъэм зэрэшыпхыращыштым, нэмыкІхэми атегущы Гагьэх.

Зэхахьэм къыщыгущыІагъэх -луЕ ажоателд уехажеленыш къаринэ, МэшфэшІу Нэдждэт, АР-м и Президент иІэпыІэгьоу Баджэ Людмилэ, АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм и вы вымежетинистие выбым и вымежения вымежени къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу ЖакІэмыкъо Вячеслав, Парламентым идепутатэу Мыгу Рэщыдэ, Адыгэ Хасэм иІофшІэн хэлажьэхэрэ Едыдж Мэмэт, Хъунэго Чэтибэ, Нэгъуцу Аслъанэ, Къуекъо Аслъанбый, Ацумыжъ Юсыф, Дзэсэжъ Заурбый, Мамрыкъо Джанкъылыш, Чэмышъо Хьазрэт, Сэхъут Аскэр, Абыдэ Хьисэ, нэмыкІхэри.

САХЬИДЭКЪО Нурбый.

Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ къыфагъэшъошагъ Поповченко Еленэ Мухат ыпхъум, муниципальнэ образованиеу «Мыекъопэ районым» иадминистрацие финансхэмк Іэ и Гъэ Горыш Гап Гэ и пащэ игуадзэ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

Адыгэ Республикэм

и Къэралыгъо Совет — Хасэм

гъэхъагъэу ышТыгъэхэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо

Илъэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриГэу Іоф зэришГэрэм,

М.Д. Муращенкэр Адыгэ Республикэмкіэ къалэу Мыекъуапэ исуд участкэу N 5-м имировой судьяу гъэнэфэгъэным ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм и Конституцие ия 70-рэ статья ия 4-рэ пункт иподпунктэу «к»-м диштэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм **унашьо ышІыгы**:

1. Муращенко Маринэ Дмитрий ыпхъур илъэси 5 пІалъэк Іэ Адыгэ РеспубликэмкІэ къалэу Мыекъуапэ исуд участкэу N 5-м имировой судья ІэнатІэ Іугьэхьэгьэнэу.

2. Заштэрэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Анатолий ИВАНОВ

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 17, 2010-рэ илъэс N 1345-ΓC

<u> ІофшІэныр</u> ■

Тхьамафэ къэс

бгощынхэ плъэкІышт: ІофшІэн зимыІэ статусым тегьэпсыкІыгъэу учетым хагъэуцуагъэхэмрэ а статусыр имыІзу ыкІи ежьежьырэу ТофшІапІэ лъыхъухэрэмрэ. КъызэраІорэмкІэ, ятІонэрэ купым хахьэхэрэр статус зыфагъэуцугъэхэм анахьыбэх.

Адыгэ Республикэм цІыфхэм ІофшІэн ягъэгьотыгъэнымкІэ икъэралыгъо къулыкъу и ГъэІорышІапІэ тхьамэфэ телъытэ мониторингэу зэхищэрэм къызэригъэльагьорэмкІэ, къызэтынэкІыгъэ илъэсым ыкІэеІлеІымиг неІшфоІ ажеда мех атхыхэрэм Адыгеим лъэгапІэу щыриГэр дэхэкІаеу къеІыхыгъагъэмэ, къихьэгъэ илъэсым пчъагъэхэм ренэу ахэхъо. ГущыІэм пае, мэзаем и 3-м ехъулІэу ІофшІэн зимыІэхэм япчъагъэ республикэм лъэгапІэу щыриІэр проценти 2,9-м шІомыкІыштығынэ ыкІи лэжьапІэ зиІэ статусым диштэхэу чэзыум хагъэушчагъэхэр нэбгырэ 6052-рэ нахь мыхъущтыгъэхэмэ, мэзаем и 24-м ехъулІэу апэрэ къэлъытакІэр проценти 3,3-м ыкІи ІофшІэн зимыІэхэу чэзыум хагъэуцуагъэхэм япчъагъэ нэб-гырэ 6900-м анэсыгъэх. Къэтютьэ пальэм къыкюц мылькүм ишІыкІэ зэфэшъхьафхэр зыгъэфедэхэрэ ТофшІэпТабэ къызэрэуцущтым ыкІи лэжьапкІэ хэмыльэу цІыфхэр отпуск зэрагъэкІощтхэм е ІофшІэгъу пІальэр зэрагьэкІэкІыштым

ІофшІэн зимыІэхэр купитІоу ехьылІэгьэ унашьо зэрашІыгъэм фэгъэхьыгъэ къэбархэр -итоатеати неІшфоІ мехфиІџ гъэнымкІэ республикэ къулыкъум иорганхэм къалъагъэІэсыгъэх.

> Пчъагъэу дгъэфедагъэхэм дунэе финанс кризисэу Урысыем къылъыІэсыгъэм псынкІэу зэкІэкІожьын нэшанэ зэрэхэмыльыр нафэ къашІы ыкІи ахэм къагъэшъыпкъэжьы Урысые Федерацием и Президентэу Дмитрий Медведевым зигугъу къэтшІырэ къиныгъом ехьылІагьэу къыІогьагьэр. Ащ зэрэхигьэүнэфыкІыгьагьэмкІэ, тызыхэхьэгъэ илъэсым тихэгъэгу икъиныгъо шъхьаІэхэм ащыщыщт цІыфхэм лэжьапІэ шетл етиненед меНимкиев ешІылІэгьэныр. Арэу щытми, прогнозхэри къызэрашІошІыгъэм фэдэу къэмышъыпкъэ--ехеІшп, ашылехыаж нэп гъэмафэр къызыщыблэгъэщтым педагъэхэр джыри къеІыхыжьынхэкІи. ГъэрекІо мы Іофым аш фэдэ нэшанэ епльэгьул энэу шытыгь. Шъыпкъэ, ащкІэ зишІуагьэ къэкІуагъэхэм ащыщыгъ Адыгэ РеснеІшфоІ мехфиІц мехилдуп ягъэгъотыгъэнымк Іэ икъулыкъу и ГъэІорышІапІэ кІэщакІо фэхъузэ предприятие зэфэалыпык еІмпаажел мехфаахаш общественнэ ІофшІэнхэр зэращызэхащэгъагъэхэр ык и ІуагъэкІын алъэкІыщтхэм ащыщыбэ къызэрагъэнэжьыгъа-

> > СЭХЪУТЭ Нурбый.

<u>ТЕКІОНЫГЪЭМ ия 65-рэ ИЛЪЭС ИПЭГЪОКІ</u>

къэсынкІэ бэп къэнагъэр. Ар къыдэзыхыгъэхэм япчъагъэ, гукъау нахь мышІэми, мафэ къэс нахь макІэ мэхъу. Непэ зигугъу къэсшІынэу сызфаер Хэгъэгу зэошхом иветеранэу Думэнышъ Исмахьил ары. Ащ идунай зихъожьыгъэр илъэс хъугъэ.

Хэтрэ цІыфи агу къызэрэкІыжырэр лъэужэу къыгъэнагъэр ары. Исмахьилэ цІыфшІугьэу, -осии исто-осии истоджэгъухэми и Гахьылхэми агу къызэринагъэр. ЦІыфыгъэу хэлънгнуат цеатиал.

Хэгъэгу зэошхом игъогухэр къызэзынэкІыгъэ Думэнышъэ Исмахьилэ анахь ыгъэлъап Гэштыгьэхэм ацыш жьоныгьуакІэм и 9-р, ТекІоныгъэшхом и Мафэ.

Исмахьилэ Хэгъэгу зэошхом ыуж къуаджэр къэзыІэтыжыы-

ТекІоныгъэм ия 65-рэ илъэс эсынкІэ бэп къэнагъэр. Ар

гьэхэм ахэтыгь. Ыныбжь икъуи, пенсием зэкІо уж рэхьатэу тІысыжынгын, зэресагьэу къуаджэуень естыне Інши имнойы им хэлэжьагь. Ар еджапІэм бэрэ рагъэблагъэщтыгъ. Шъыпкъагъэ хэлъэу Хэгъэгу зэошхор зыфэдагъэр, ежь ышъхьэкІэ къехъулІаетар ныбжыж мехе Ілиаждын дест

Заом лІыгъэу щызэрихьауахтыш едитаахышуыссая деат тхыльхэр, бгъэхальхьэхэр Исмахьилэ бэу къыфагъэшъошэгъагьэх. КІодыпІэ ифэуи бэрэ къыхэкІыгъ. КъафиІуатэщтыгъэхэм ащыщ Хэгъэгу зэошхор кІозэ ен дыпух ІлоІяєєд естытскиє мык Ічып защэн фаеу хъугъэти, игъусэхэр къухьэм зэритІысхьэгьагьэхэр. Ежь инэІуасэу къе-

нэбгыритІур гушыІэу шытхэзэ, къухьэр нэпкъым ІукІыгъ ыкІи такъикъ заулэ нахь темышІэу фашистхэм къагъэуагъ.

Думэнышъ Исмахьилэ ихэгъэгу, икъоджэ гупсэ шІулъэгьоу афыри Гагъэр илъфыгъэхэм къафигъэнагъ. Ишъхьэгъусэрэ ежьыррэ пшъэшъиплІ зэдапІугь. Нэбгырэ пэпчъ сэнэхьат рагъэгьотыгь, щыІэныгьэ гьогум тырагъэхьагъ. Тым пстэумэ апэ ышІыщтыгьэ цІыфыгьэр, гукІэгъур ахэм зыщамыгъэгъупшэу, янэ-ятэхэр ящысэтехып Іэхэү ягъашІэ къахьы.

ШІур, дэхагьэр зигьогогьугьэ Думэнышъ Исмахьилэ иунагьо, ащ ишъхьэгъусэ псауныгъэ пытэ яІэнэу, илъэсыбэ лъагъэшІэнэу афэтэІо.

ІЭШЪЫНЭ Саныет.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр лъэшэу гухэк І щыхьоў Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет -Хасэм идепутатэу, мэкъумэщ хъызмэтшlaпlэу «Ника» зыфиloрэм ипащэу Ботэ Александр Юрий ыкъом фэтхьаусыхэ янэ идунай зэрихъожьыгъэм фэшІ.

Тизэдэгущы Іэгь ухэр

БГЪУИТІУМИ ПШЪЭРЫЛЪ ГЪЭНЭФАГЪЭХЭР ЯІЭХ

Электрическэ кІуачІэр цІыфым ыгъэфедэнэу зиублагъэм къыщегъэжьагъэу тишыІэкІэ-псэукІэ лъэшэу зызэрихъокІыгъ. Непэ ащ икъарыу тызыщыпсэурэ унэхэм арыт электропкъыгъохэм Іоф арегьашІэ, джащ фэдэу промышленностым, мэкъу-мэщым, медицинэм, наукэм, транспортым, нэмык лъэныкъохэу медехешихегышыг неІшфоІи мыфыІц жъугъэу ащагъэпсэуалъэ. Адэ электричествэу тиунэхэм къяк Іуал Гэрэр хэта къытІэкІэзыгъахьэрэр, а къулыкъум иІофшІэн сыдэущтэу зэхэщагъа, агъэстыгьэ электричествэм ыуасэ гъэфедакІохэм къызэратыжьырэм уигъэрэзэнэу шыта? Мыхэм ыкІи нэмыкІ упчІэхэм джэуап къаритыжьыгъ ОАО-ү «Кубаньэнергосбыт» зыфиІорэм и Адыгэ къутамэ икоммерческэ директорэу Шъхьэлэхъо Мурат.

— Мурат, тизэдэгушы Іэгьу ипэублэ шъуикъутамэ и Іоф-ш Іэн зэрэзэхэщагъэмк Іэ къебгьэжьагьэмэ дэгьугьэ.

- ЗэІухыгьэ акционер обществэу «Кубаньэнергосбыт» зыфиГорэм и Адыгэ къутамэу Мыекъуапэ щыІэм тиреспубликэ имуниципальнэ образовании 6-рэ Краснодар краимкІэ Апшеронскэ ыкІи Шытхьэлэ районхэмрэ электроэнергиер алъегъэІэсы. Адыгэ энергорайонкІэ заджэхэрэ шъолъырым игъэфедэкІо нэбгырэ мин 558-мэ оптовэ бэдзэршІыпІэм къыщищэфырэ электричествэр аІэкІегъахьэ. Непэрэ мафэмкІэ анахь гъэфедэк Іо инхэу филиалым иІэхэм ащыщых МУП-у «Мыекъопэ электрическэ сетьхэр», ОАО-у «Мыекъопэ редукторышІ заводыр», ОАО-у «Рэно» зыфиІохэрэр, нэмыкІхэри.

— Тикъутамэ иІофшІэн зэ-

рэзэхэщагъэм фэгъэхьыгъэу къэпІон хъумэ, къыхэзгъэщы сшІоигъу бэдзэршІыпІэм къыщытщэфыгъэ электроэнергиер есты Іши седдися сстинистесс гъэфедакІохэм зэпыу имыІэу аІэкІэдгъэхьаныр анахь пшъэрылъ шъхьаІ у зэрэщытыр. Джащ фэдэу тиІофшІэнкІэ тынаІэ зытедгъэтырэ льэныкъохэм ащыщ гъэфедакІохэм фэІо-фашІэхэу афэдгъэцакІэхэрэм ядэгъугъэ зыкъедгъэІэтыныр. Ащ пае ти Адыгэ къутамэ шылажьэхэрэм едижд дехеІпыІР сІпеІшфоІк лъэхъаным диштэхэү зэтедгьэпсыхьагъэх, ящык Іэгъэщт оборудование пэрытыр зычІэс кабинетхэм ач Гэдгьэүцуагь. Ащ имызакъоу, ІофшІэныр зэрифэшъуашэм фэдэу зэхэщэгъэным пае Адыгэ Республикэм щы Іэ къутамэм производственнэ участки 7 иІ. Ахэр Мыекъуапэ, Адыгэкъалэ, Красногвардейскэ, Кощхьэблэ, Джэджэ районхэм, джащ фэдэу Краснодар краим хэхьэрэ Апшеронскэ ык Iи Шытхьэлэ районхэм ащытиlэх. Адыгэ филиалым икъэлэ производственнэ участкэ къалэу Мыекъуапэрэ Мыекъопэ районымрэ ащыlэ гъэфедакlохэу муниципальнэ предприятиеу «Мыекъопэ электрическэ сетьхэм» къяпхыгъэхэм яфэlофаш эхэр 2009-рэ илъэсым мэкъуогъум и 1-м къыщегъэжьагъэу егъэцакlэ.

— КъэпІуагьэхэм къыдгурагьэІуагь электричествэр зэпыу имыІзу гьэфедакІохэм зэральыжъугьэІзсырэр. Адэ ащ ифэшъуашэу агъэстыгьэм ыуасэ къата, дунэе финанс кризисым иягъэ къэкІуагьэу зыхэшъушІагьа?

— АпэрапшІзу хэзгъэунэфыкІы сшІоигьу электричествэм итарифхэр тэ зэрэтымыгъэнафэхэрэр. Краснодар краим щызэхэщэгъэ энергетическэ комиссием унашъоу ышІырэм зэхъокІыныгъэхэр афэхъух. А комиссием 2009-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 16-м унашъоу ышІыгьэм цІыфхэм электроэнергиеу агъэфедэрэм зы ставкэм тегъэпсык Іыгъэ итариф киловатт-сыхьатым ыуасэ соми 2-рэ чапыч 81-у къалэхэм ащыпсэухэу электрохьакухэр зиунэхэм арытхэм киловатт-сыхьатыр зы сомэрэ чапыч 97-у ыгъэнэфагъ. Ифэшъошэ электрическэ счетчикхэр зыгъэфедэхэрэм чэщфаахашефев етахои мефамыв ялъытыгъэу киловатт-сыхьатым уасэу иІэштхэри джащ фэдэу ыгъэнэфагъ. Ахэм мафэм агьэстыгьэ зы киловатт-сыхьатым пае зы сомэрэ чапыч 97-рэ, чэщ лъэхъаным зы сомэрэ чапыч 56-рэ аты. ХэгъэунэфыкІыгъэн фае дунэе финанс кризисым ыпкъ къикІыкІэ ІофшІэн едиахын едгадын мехеГимиг хъугъэшъ, осэтын дисциплинэри къызэреІыхыгъэр. ГущыІэм пае, 2010-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м ехъул Гэу Адыгеим зэкІэмкІи электричествэм ыуасэкІэ чІыфэу тельыр сомэ миллион 209-рэ мин 874-рэ. Ащ шышэү үнэ-коммунальнэ хъызмэтым къытыжьын фаер сомэ миллион 49-рэ мини 140-рэ. МУП-у «Мыекъопэ электрическэ сетьхэм» чІыфэу ательыр сомэ миллион 30,5-м нэсыгъ. ГухэкІ нахь мышІэми, тызэрафыщытыр икъоу къызыгурымы Іохэрэр электричествэм игьэфедакІохэм ахэтых. ЧІыфабэ зытельхэм электричествэр ятымытын тыфит нахь мышІэми, къиныгъоу къафыкъокІыщтхэр зэхэтшІыкІызэ ыкІи чІыфэхэр къатыжыыным тышыгугызэ тяжэ. Зы щысэ къэсхьын. Электричествэмк Іэ

тегъэпсык Іыгъэу тарифхэм зэхъок Іыныгъэхэр афэхъух. А комиссием 2009-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 16-м унаштьоу ыш Іыгъэм ц Іыфхэм электроэнергиеу агъэфедэрэм зы ставкэм тегъэпсык Іыгъэ итариф киловатт-сыхьатым ыуасэ соми 2-рэ чапыч 81-у къалэхэм ащып-

— ЭлектричествэмкІэ предприятиехэм зэзэгьыныгьэу къыжъудашІырэм сыд фэдэ шапхъэхэр къыдильытэхэра?

– Зэзэгьыныгъэм гуадзэу иІэм кънщагъэльагъо мазэм кънкІоцІ электричествэу предприятиер зыфэныкъощтыр зыфэдизыр. Ар къыдэтлъытэзэ ахэм аІэк Гэдгъэхьащт электричествэр -ышьам медехышпуІтыгефтыах тэщэфы. Зэзэгьыныгьэм зэригъэнафэрэмкІэ, гъэфедакІом ыгъэстыгъэ электричествэм ыуасэ ипроцент 30-р мазэм и 10-м, процент 40-р и 25-м, адырэ къэнагъэр къыкІэльыкІорэ мазэм и 18-м ашІомыкІ у къытын фае. Джа шапхъэхэр бгъуитІумкІи зэрэдгьэцэк Іэжьыщтхэм тетэу тизэдэлэжьакІэ зэхэтэщэ.

ИкІэухым щыІэныгьэм епхыгьэ зы льэныкъо гьэзетеджэхэм анаІэ тырязгъадзэ сшІоигъу. Джы унагьом щагьэфедэрэ электроприбор зэфэшъхьафыбэ цыфхэм къащэфы. Ахэм электричествэу агьэстырэр макІэп. Арышъ, ахэр къызыІэкІагъахьэхэ зыхъукІэ электричествэр нахь макІзу зищыкІэгьэ приборхэр къыхэхыгъэнхэр унэгьо бюджетымкІэ зэрэнахь федэр агу къэзгъэкІыжыь сшІоигъу.

ЕЛБЭШЭ Русльан. Сурэтым итыр: ОАО-у «Кубаньэнергосбыт» зыфиІорэм и Адыгэ къутамэ икоммерческэ директорэу Шъхьэлэхьо Мурат.

<u>Чыфэхэр</u>

ГЪЭСТЫНЫПХЪЭРИ АДРЭ ТОВАРХЭМ АФЭД

Социальнэ мэхьанэ зиІэ гъэфедэкІо пстэуми гъэстыныпхъэ уосхимеф уилег деІтнаускш ыкІи икъу фэдизэу аІэкІэгъэхьэгъэныр ООО-у «Адыгре--пенк мехеІшифоІи «мисьтноит лъэгъу рагъэкІырэп. А купым хэхьэх Адыгеим щыпсэухэрэмрэ коммунальнэ-бытовой хъызмэтшІапІэхэмрэ. Арэу щытми, нэмык товархэу къащэфыхэрэм афэдэу газэу агъэстыгъэм ыуаси игъом тыгъэн зэрэфаер зыщыгъупшэхэрэр газым игъэфедакІохэм ахэтых. Джары чІыфэхэр бэу зэрэзэтеохэрэм лъапсэ фэхъурэр.

Тызыхэхьэгьэ 2010-рэ ильэсым имэзае и 1-м ехъул Гу пштэмэ, Адыгеим гьэстынып-хъэ шхъуант Гэр щызыгьэфедэхэрэм зэк Гэм Инфэу ательыр сомэ миллион 583-м нэсыгъ. Пстэуми анахыб у ч Гыфэхэр зэтезыгь уагъэхэр унагьохэмрэ (сомэ миллион 400-м ехъу) унэкоммунальн хъызмэтым ипредприятиехэмрэ (сомэ миллиони 150-м ехъу) арых. 2010-рэ ильэсым ищылэ мазэ изакъоу ч Гыфэхэм сомэ миллиони 153-м

ехъу ахагъэхъуагъ. А мазэм республикэм икомбыт газыпкІзу къытыгъэр ыгъэфедагъэм ыуасэ ипроцент 34,8-рэ ныІэп, унагъохэм къатыгъэр процент 46-м шІокІыгъэп.

ГазыпкІэр зыщаІахырэ чІыпІэхэр шымыІэхэ е апэчыжьэхэ паекІэ гьэстыныпхъэм ыуасэ тыгъэныр цІыфхэм къин къафэхъоу пІон плъэкІыщтэп. АхэмкІэ нахь Іэрыфэгьоу гъэпсыгъэным пае республикэ гупчэм пстэуми анахь пэчыжьэ чІыпІэхэми газыпкІэр зыща-Іахырэ пункт 28-рэ къащызэ-Іутхыгъ. Ащ нэмыкІзу, къекІокІыхэзэ газыпкІэр аІызыхырэ кассэ 57-м ренэу Іоф ашІэ. Тэхъутэмыкъое районым ит къоджитІу — Тэхъутэмыкъуаерэ Шынджыерэ цІыфхэм газэу аГэк Гагъахьэрэр зыфэдизыр автоматизированнэ шІыкІэм тетэу учет зышІырэ узелхэр къащызэІутхыгъэх. Джащ фэдэу район пэпчъ газым ыуасэ зыщатын алъэк Іышт терминалфоІ мехнестихуІєвишься дех дэтэшІэ. Арышъ, федэ макІэ къызыІэкІэхьэрэ унагъохэу газыпкізмкіз чіыфэхэр зэтезыгъзуагъэхэм ахэр афызэкізхьэгъэнхэм фэші газ участкэхэу къалэхэм ыкіи районхэм ащыізхэм зэзэгъыныгъэхэр адашіынхэр игьо афэтэльэгъу. Сыда піомэ чіыфабэ зытельхэу ыкіи зызыушъэфэу щысхэм яунэхэм якіоліэрэ газыр зэпыдгъзун тлъэкіыщт.

Осэтын дисциплинэр гьэпытэгъэным ехьылІэгъэ Іоф-шІэныбэ ООО-у «Адыгрегионгазьм» зэрехьэ. ЧІыфэхэр къызэратыжынхэ фаер агурытэгьаю, гьэзетхэм къэбархэр къыхэтэгьэутых, телефонкІэ макъэ ятэгъэlу. А ІофшІэным ишІуагъэкІэ чІыфэ зытельхэм япроцент 80 фэдизым зэрэпсаоу е зэтеуагьэм шыш Іахь къатыжыы.

Арэу щыт нахь мышІэми, чІыфэхэр бэу зэтезыгъаохэрэр унагъохэм ахэтых. Ахэм афэдэхэм суд шІыкІэкІэ газыпкІэр къядгъэтыжьын фаеу мэхъу. Ары пакІошъ, законым ыгъэнэфэрэ шапхъэхэр къызыфэдгъэфедэхэзэ, чІыфабэ зэтезыгъэуагъэхэм гъэстыныпхъэр афэмытІупщыгъэным тытехьан

фаеу мэхъу. ГъэшІэгьоныр газыр зэрэпытыупкІыгьэм льыпытэу чІыфэхэм апэІуагьэхьащт ахыцэр бэмэ къызэрагьотырэр ары.

Мэзаем и 15-м ехъул Гэу пштэмэ, абонент 2411-м ыкІи юридическэ лицэк Іэ алъытэхэрэ 26-м гъэстыныпхъэ шхъуантІэр ятымытэу тыублагъэ. ГъучІгьэжъэ аппаратыр дгъэфедэзэ, ахэм якІолІэрэ трубэхэр зэпытыупкІыгъэх. А ІофшІэныр зыгъэцэк Іэрэ ОАО-у «Адыггазым» а фэlо-фашІэхэм апае сомэ 1500-м кънщыублагъэу 4000-м нэсэү чІыфэ зытелъхэм ратын фаеу щыт. Газыпк Іэмк Іэ чІыфэу ателъым а хъарджри хэхьожьышъ, унэгьо бюджетымкІэ ар зэрарышхоу зэрэщытыр хэти къыгурыІон фае.

Осэтын дисциплинэр зыщыгъупшагъэхэм ренэу Іоф адэтэшІэ. Тызыхэхьэгьэ ильэсыр къызихьагъэм къыщыублагъэу чІыфабэ зытельхэу унэгьуи 156-рэ судым еттыгь. Ахэм сомэ миллиони 2,5-м ехъу къарагъэтыжьыгъ. Ащ имызакъоу, газыр зэрыкІорэ трубэу унэхэм якІуалІэхэрэр зыпытыупкІыгьэхэм ыужым, ау пагъэжъэжьи хэбзэнчъэу газыр зыгъэфедагъэхэр къыхэгъэщыгъэнхэми Іоф дэтэшІэ. Ащ фэдэ зекІуакІэ зезыхыгъэхэм яхыылІэгъэ тхылъхэр правэухъумэкІо органхэм альыдгъэІэсыгъэх, уголовнэ Іофи 7 къызэІуахыгъ.

ИкІ эухым газым ыуасэ зыфэдизыр гъэзетеджэхэм агу къэдгъэк Іыжьы тш Іоигъу. ЧІнопсым кънтырэ газэу унагьохэм, үнэ-коммүнальнэ организациехэм, квартирабэу зэхэт унэхэм ягъэІорышІакІохэм, унэпсэольэш І кооперативхэм ык Іи квартирабэу зэхэт унэхэм ябысымхэм ятовариществэхэм бытовой фэныкъоныгъэхэм апае аІэкІэдгъахьэрэм икубометрэ 1000 тызыхэхьэгьэ 2010-рэ ильэсым ищылэ мазэ и 1-м къыщыублагъэу (НДС-р зэрэдыхэтэу) уасэу иІэр сомэ 2817-рэ чапыч 47-рэ, 2010-рэ илъэсым имэлылъфэгъу и 1-м къыщыублагьэу ыосэщтыр сомэ 3211-рэ чапыч 15-рэ.

000-у «Адыгрегионгазым» ипресс-къулыкъу.

ЛІЫХЪУЖЪЫР НЕПИ КЪЫТХЭТ,

Андырхъое Хъусенэ къызыхъугъэр непэ илъэс 90-рэ мэхъу

Андырхъое Хъусен. 1941-рэ илъэсым тырахыгъ.

«Сыпсаоу сышъулъыт». Джащ фэдэшъхьэ зыфишІыгьэ усэу илъэс 20 зыныбжь к алэм заор къызщежьэгьэ лъэхъаным ытхыгъэм узеджэкІэ зэхэошІэ ыкІи огъэшІагьо ащ хэт гущы-Іэхэр зыгу къи Гук Іыхэрэм л Іыгьэ зэрихьаным зэрэфэхьазырыр, ихэгьэгу, ильэпкъ, илІакъо

Ащ фэдэ усэ къытфыщызынэгьэ кТалэу илъэс 22-м ежьагъэу зищыІэныгъэ зытыгъэр зыфэдагьэр къаГуатэу макГэп зэрэзэхэсхыгъэр. Ар Андырхъое Хъусен ары. Ащ игъунэгьоу, иныбджэгъугъэу, деджэгьэ КІубэ Дамые (идунай ыхъожьыгь) ащ фэгьэхьыгьэу къы-Іоу бэрэ зэхэсхыгьэр сигупшыместиоением ижь межео къахэжъыукІы. Дамые анахьэу -естихист есистести Іленски шыштыгъэр иныбджэгъу игулъытэ чанэу зэрэщытыгьэр, дэгъоу зэреджэщтыгъэр, зэрэныбджэгъу хьалэлыгъэр, ІахьылхэмкІэ зэрэІыІ мыІощтыгьэр ары. Джаш фэдэү Хъусенэ педучилищым шыдеджагьэу, ыужыкІэ адыгэ усэкІо цІэрыІо -ы кымы кымы катуах хъужъым иныбджэгъушІугъ. Ащи бэрэ къы Ожьы щтыгъ усэ тхыныр «ыль щыщ» зэрэхъугъагъэр, усэкІошхо хэкІыным игугъап З Хъусенэ къызэритыштыгъэр, къуаджэм, шТулъэгъум, дзэм афэгъэхьыгъэ усабэхэу къытфыщинагъэхэр тинепэрэ мафэхэми зэрадиштэхэрэр. Джыри къыхэзгъэщы сшІоигъу иныбджэгъу иусэхэр зэхиугъоежьыхи, зэо ужым адыгабзэкІи урысыбзэкІи тхыль заулэ хъухэу Къырымызэ къызэрэдигъэк Іыгъагъэхэр.

ШъхьэкІафэрэ лънтэныгъэрэ зыфашІыштыгъэ, усэн Іофым зилъагъо щыхэзыщэу езыгъэжьэгьэ хьакурынэхьэблэ к алэр илъэс 20-м итэу ащэ дзэм къулыкъу щишІэнэу. Къалэу Сталинград дэтыгъэ дзэ-политическэ училищыр 1941-рэ илъэсым къеухы. Я 136-рэ дивизием ишхончэо полк ия 2-рэ ротэ иполитрук мэхъу. Хэгъэгу зэошхор къызежьагъэр тый мэтих четустый мэхъаджэм пэІутхэм ясатырэ Андырхъуаер хэуцо.

ИщыІэныгъэ гъогу кІыхьагъэп

Андырхъое Хъусен! Къуаджэу Хьакурынэхьаблэ 1920-рэ илъэсым гьэтхапэм и 2-м кънщыхъугьэ кІалэм Хэгьэгу зэошхом лІыгьэу щызэрихьагьэм фэшІ дышъэ хьарыфхэмкІэ тарихъым ыцІэ хэтхагьэ хъугьэ. Ильэс 22-м ихьагьэу ар зы-фэхыгьэ мафэм, 1941-рэ ильэсым шэк огьум и 8-м, ильэс 68-м ехъу тешІэжьыгъэми, ыпсэ зыфитыгъэхэм лъэшэу агьашІо, ащыгъупшэрэп, джыри псэоу ахэтым фэдэу дахэкІэ ыцІэ

Андырхъое Борэжъ иунагьо къихъухьэгьэ Хъусенэ Адыгэ педучилищыр къызеухым льэпкъ гъэзетэу а лъэхъаным, «Социалистическэ Адыгей» зыцІагьэм

1935-рэ илъэсым комсомолым, 1940-рэ илъэсым коммунистическэ партием ахэхьагь. 1940-рэ ильэсым дзэм ащагь. 1941-рэ ильэсым дзэполитическэ училищыр къыухи, шхончэо ротэм иполитрукэу агьэнэфагь. А ильэсым, шэкІогьум и 8-м, Украинэм щыщ Ворошиловградскэ хэкум ит селоу Дьяковэ дэжь шыкІогьэ зэо пхъашэм лІыгьэу къыщыхэфагьэм фэшІ Советскэ Союзым и ЛыхъужъыцІэ къырапэсыгъ. СССР-м итхакІохэў а цІэ льапІэр къызыфагъэшъошагъэхэм апэрэ хъугъэ.

Адыгэ кІалэм ихьатыркІэ къуаджэу Хьакурынэхьаблэрэ Украинскэ селоу Дьяковэмрэ зэкъошныгъэ зэфыиредакцие щылэжьагь. Усэ прытыкІэ азыфагу иль хъугьэ.

тхыным льэшэу фэщэгьагь. А чІыпІитІуми лІыхъужъым исаугьэтхэр, имузейхэр адэтых, яурамхэм ащыщхэм ыцІэкІэ яджагъэх. Адыгэ педучилищым ащ ыцІэ ехьы. Джыри мары бэмышІэу ар зыщеджэгьэ Мамхыгьэ гурыт еджапІэм ыцІэ фау-

 Λ Іыхъужъым иусэхэр зыдэт тхыльхэр къыдэк Гыгъэх. ВЛКСМ-м и Крас-

нодар крайком Н. Островскэм ыцІэкІэ ыгьэнэфэгьэ шІухьафтыныр Андырхъое Хъусенэ къыфагъэшъошагъ. Ар къызыхъугъэр

Андырхъое Хъусенэ исурэтэу ашІыгьэр.

> ильэс 50 зыщыхьугьэм ехьулІ у СССР-м ижурналистхэм я Союз и Адыгэ къутамэ лІыхъужъым ыцІэкІэ щыт шІухьафтыныр ыгьэнэфагь.

«СЫПСАОУ СЫШЪУЛЪЫТ»

мазэ и 8-рэ мафэ зикомандир заом щыфэхыгъэ я 2-рэ ротэм ипэщэ ІэнатІэ Хъусенэ Іоуцо. Украинэм ит селоу Дьяковэ пэгъунэгъу Іуашъхьэу цІэ зимыІагъэм оборонэр щиубытыгъ Хъусенэ иротэ. Пыир хьашхъу-

рэІүм фэдэү заулэрэ къильыгь, ау тидзэк Гол Іхэм зи къндагъэхъугъэп. ЕтІанэ къязаохэрэм шхончэо ротит Гурэ танкхэмрэ къахагъахъохэшъ, машІор къапытэкъоу атакэм къежьэх. Ахэм къахэхъо пый самолетхэм къырадзыхырэ бомбэхэр. Іуашъхьэр машІом зэлъештэ. Тидзэк Іо-

хэкІуадэрэр бэ. Хъусенэ ынэгу щэм пхырелы, ау ротэм пэщэныгъэ дызэрихьаныр зэпигъэурэп.

Пыим иатакэхэр къызэкІэлъэкІох, политрук уІагъэм иротэ щыщэу зэон зылъэк Імнэу къэнагъэр макІэ. Ахэм оборонэр зыщаІыгь льэгап Гэр къэзыдзыхьэрэ фашистхэр къыльэкІуатэх. ЗэкІэ уІагьэхэр зыдыІуащынхэшъ зэкІэкІонхэу Хъусенэ игъусэхэм къареІо. Пыир ащ нэс изакъоу зэтыри Іэжэ-

1941-рэ илъэсым ишэкІогъу нэу ежьым унашъо ешІы. Арэу-- стын иустш ховаем иустш кІуатэ, адыгэ кІалэм ручной пулеметымкІэ яоныр зэпигьэурэп, гранатхэри ахедзэх. Аузэ шэхэр зэкІэ пыеу къеблэгьагьэм тыреунакІэ. Къыфэнэжьыгъэ гранатитІур ыІыгьэу, узышІокІын умы-

ЛІыхъужъым исаугьэтэу икъуаджэу Хьакурынэхьаблэ дэт имузей ыпашъхьэ итыр.

льэкІыщт къушъхьэ цэкІэ пытэу политрук ныбжыыкІэм Іуашъхьэм зыкъыщеІэты. Пый дзэкІолІхэм агьэшІагьо лъыр къызэчъэхырэ нэбгырэ закъоу апэкІэ лъызымыгьэкІуатэу къапыщытым лІыгъэу хэлъыр.

Зыкъэт урыс! — къызэрэгьэкуох гитлеровцэхэр.

Адыгэ политрук кlалэм иджэуап зы: «Урысхэм затырэп!»

Пый дзэкІолІхэр къапышыт Лыхъужъым къемыожьхэу, заритыным щыгугъхэу къэонхэр зэпагъэу, къезэрэгъэпшылІэх. Нарт шъэо батырэу дышъэ хьарыфхэмк Іэ -атк иможива имутежтех -шехтыеех еІцые ахид тым благьэу къекІолІэгьэ нэбгырэ заулэр зыдихьынэу гранатит Гур ыпашъхьэ редзэжьы, о мэкъэшхори къыдэуае. Іугьо підэс шІуцІэр зызэбгырыкІыкІэ шІу дэдэ ылъэгъущтыгъэхэ и Родинэ, илъэпкъ, икъуаджэ -ими остиху Ієвися ивфэгъэ ишІулъэгъу зыпсэ еахашо І уеалыты ефа шъхьагъ шъыпкъэм адыгэ кІэлэ ныбжыыкІэу тельым пый дзэкІолІыбэу зыдихьыгъэр къызэретэкъокІыгъэм шыхьат

Андырхъое Хъусенэ а чІыпІэм лыгъэу щызэрихьагъэм осэшхо къыфашІи, СССР-м ижур-

фэхъугъ огу къаргъор.

налистхэмкІэ ыкІи итхакІохэмкІэ, дивизиеу зыхэтыгъэмкІэ, АдыгеимкІэ апэрэу Советскэ Союзым и Лыхъужъщ Іэ къыфагъэшъошагъ. Джарэущтэу ыпсэ зыфитыгьэ ихэгьэгу кlасэ адыгэ кІэлэ ныбжыкІэм ыцІэ дахэкІэ риІуагъ, егьашІэми мыкІосэжьыщт нэрмыльэгьу машІо фызэхигъэнагъ.

1942-рэ илъэсым гъэтхапэм и 28-м гъэзетэу «Правдэм» иномерэу къыдэк Іыгъэм ипэрыт статья мырэущтэу къыщиІоштыгь: «Советскэ народым ыкъо шІагьоу младшэ политрукэу Андырхъое Хъусенэ, фашист техакІохэм язаозэ, лІыгъэ зэрэхэлъыр къыгъэлъагьозэ зыпсэ зытыгъэр егъашІэми тицІыфхэм ащыгъупшэщтэп».

Хъусенэ зыхэтыгъэ шхончэо полкым икомандиррэ идзэ комиссаррэ лыхухучым янэ-ятэхэм къафатхыгъэм мырэуштэу кънщиІощтыгъ: «Тхьашъуегъэпсэу, Андырхъое Хъусенэ ятэянэхэр, Родинэм советскэ пат--уІпутшефецев етипитш тонц гъэмкІэ, ащ фэдэ хъу шІоигъу тидзэ часть хэт дзэк Гол Іпэпчъ. ШъуикІалэ Ліыхъужъ, егьашІэми ащыгъупшэрэп ЛІыхъужъыр. ТэркІэ ар фэхыгъэп, лІыгъэу зэрихьагъэмкІэ сыдигъуи къытхэтыщт».

Ащыгъупшэрэп Андырхъое Хъусенэ ыпсэ зыфитыгъэхэм. Лыхъужъым «Сыпсаоу сышъулъыт» зыфиІорэ иусэ зэрэщит--устеслимит спани ша усстих ми, ыцІэкІэ, иусэхэмкІэ непи къытхэт.

енеЖ естеІи уостежддыН Къырымызэ игущыІэхэмкІэ ситхыгъэ къэсыухы сшІоигъу: «СиныбджэгъушГоу Андырхъое Хъусенэ къыгъэш Гагъэр мыбэми, иусэхэм къызэращиТоу, лІыгъэшІапІэ зефэм къэщтагь аригьэ-Іуагьэп, нарт шъэо пытэу пыим пэІууцуи, уихэгьэгу, уильэпкъ, уил Іакъо уафэшъыпкъэн зэрэфаер къыгъэльэгьуагъ, егьашІэми мыкІосэщт мэшІо тхъуабзэу инэф ренэу къытфепсыцт».

ИЩЫТХЪУИ ИЛЪЭСХЭМ КЪАДЕКІОКІЫ

Къэбар гушІуагъу

Зэоуж ильэсыбэхэм Мамхыгьэ гурыт еджапІэм Іоф пызышІэгьэ кІэлэегьаджэхэри, ар къэзыухыгьэхэри зыкІэхьопсыгьэхэ Іофыр зэшІохыгьэ хьугьэ. Ахэм апыпцхэу непэ псаухэм къэбар гушІуагьоу къальыІэсыгьэм льэшэу ыгьэрэзагьэх. Народнэ депутатхэм я Шэуджэн район Совет бэмышІэу иІэгьэ сессием унашъо пјашІыгь Советскэ Союзым и Лыхъужъэу Андырхъое ХъусенэыцІэ Мамхыгьэ гурыт еджапІэу ар зыпцеджагьэм фаусынэу. А къэбарым ыгьэгушІуагьэх къуаджэхэу Мамхыгьэрэ Хьакурынэхьаблэрэ апыпсэухэрэр зэкІэ.

Непэ, Андырхъое Хъусенэ къызыхъугъэр ильэс 90-рэ зэрэхъурэр игьэкІотыгьэу зыщыхагьэунэфыкІышт мафэм, къуаджэу Мамхыгъэ шызэхэхьашт торжественнэ зэІукІэр фэгьэхьыгьэшт гурыт еджапІэм ліыхъужъымыцІэ зэрэфаусыгьэм.

Музеир цІыф кІуапі

Советскэ Союзым и Лыхъужъэу Андырхъое Хъусенэ зыщапІугъэ къуаджэу Хьакурынэхьаблэ ипчэгү къэзыгъэдахэхэрэм ащыщых Лыхъужъым имузей ти сахашапы диа едмену теІриаг саугъэтымрэ. Ахэм цІыфэу къякІуалІэрэр макІэп, ау ахэм -ехыгысы уе Імы Ішпех естверия хъуагъэр аужырэ уахътэр ары. Хъусенэ къызыхъугъэр илъэс 90-рэ зэрэхъурэм зызщыфагъэхьазырыгъэ лъэхъаным музеим Іофтхьабзэу щызэшІуахыгьэхэм тащигъэгъозагъ ащ ипащэу Мэрэтыкъо Сайхьат.

— План гъэнэфагъэу зэхэдгъэуцогъагъэм тетэу аужырэ мэзитІум тимузей къекІуалІэхэрэм япчъагъэ бэу къызэрэ--ефев неІшфоІ за местауски шъхьафыбэ зэшІотхыгъ, — къырегьажьэ Сайхьат икъэІотэн. — А уахътэм къыкІоцІ ныбжь зэфэшъхьаф зи Із ветеранхэу ык Іи кІэлэеджакІохэў тимузей къекІолІагъэр макІэп. Ахэр лІыгъэм фэгъэхьыгъэ выставкэ зэфэшъхьафхэу музеим щыдгъэхьазырыгъэхэм ядгъэплъыгъэх, лых устаныгым иүрокхэү щызэхэтщагьэхэм ахэдгьэлэжьагьэх. Хъусенэ итворчествэ ехьыл агъэу литературнэ зэхэхьитІу тшІыгьэ. Ахэм ахэлэжьагьэх Теуцожь районым щыщ къуаджэ Гъобэкъуае ык и Кощхьэблэ районымкІэ селоу Натырбые адэт гурыт еджап Гэхэм ашызэхэшэгъэ литературнэ кружокхэм ахэтхэү къытфэкІогъагъэхэр. Лыхужъым иусэхэм ащыщхэм ыкІи ежь кІэлэеджакІохэм зэхалъхьэгъэ усэхэм ахэр къяджагъэх.

— Хъусенэ къызыхъугъэр ильэс 90-рэ зыщыхъурэ мафэм сыд фэдэ Іофтхьабзэха шъуимузей щызешъухьащтхэр? — теупчІы Сайхьат.

— А мафэм къызэlутхыщт аlыхьужьым ехьылlэгьэ выставкакlэу дгьэхьазырыгъэр. Ащ едгьэпльыщтых чlыпlэ зэфэштьхьафхэм къарыкlыхэу ктытфэкlощтхэр. Джащ фэдэу лыхужьым июбилей фэгьэхыгъэ зэхахьэу а мафэм культурэм ирайон Гупчэ щыlэщтым ехтулlэу тимузейрэ район библиотекэмрэ тызэгъусэу выставкэ щыдгыпсыгь а зэхахьэм хэлэжьэщтхэм ядгъэльэгъунэу.

Джаш фэдэ ІофшІагъэхэр зэшІотхыгьэхэу Андырхьое Хъусенэ июбилей мафэ тимузейкІэ текІолІагь. ТапэкІи ліыхъужъым ищытхъу ціыфхэм афэтІотэщт, ліыгъэу ащ зэрихьагъэм ныбжыкІэхэр нахьыбэу щыдгъэ-

Сайхьат къызэрэтиІуагьэмкІэ, илъэс зэфэшъхьафхэм зэІукІэгъубэу музеим щызэхащагъэхэм ахэлэжьагъэхэм сурэтхэр атырахыгъэх. Ахэм ащыщэу къыхэтыутырэ сүрэтыр 1996-рэ ильэсым жъоныгъуакІэм и 9-м ТекІоныгъэм и Мафэ зэІукІэгъоу музеим шы Гагъэм шытырахыгъагъ. Ащ итхэм ащыщых Андырхъое Хъусенэ ышыпхъу Аминэт (сэмэгумкІэ къебгъэжьэнышъ, щысхэм ятІонэрэ), лІыхъужъым икъуаджэ щыщхэу, дэгьоу зышІэщтыгьэхэу щысхэмкІэ сэмэгумкІэ апэрэу Аульэ Нурбый, агузэгу ис КІубэ Дамые, джабгъумкІэ агъунэ щыс ХьакІэцІыкІу Адам.

Андырхъое Хъусенэ къызыщыхъугъэ абдзэхэ къуаджэу Хьакурынэхьаблэрэ зыщыфэхыгъэ украинскэ селоу Дьяковэмрэ ащыпсэухэрэр лІыхъужъэу зыпсэ афэзытыгьэм зэблагьэ ышІыгъэх. Селом дэт паркым Хъусенэ исаугъэт дагъэуцуагъ. ЦІыф псэупІэм игупчэ заом щыфэхыгъэхэм апае щагъэпсыгъэ саугьэтым тетхэгьэ льэкъуацІэхэм апэдэдэ ит адыгэ кІалэр. Культурэм и Дворецэу селом дэтым Андырхъуаем имузей чІэт. Селом иурамхэм ацыц лІыхъужъым ыцІэ фаусыгъ. Хьакурынэхьэблэ к алэр зышыфэхыгьэ чІыпІэм Андырхъуаем иІуашъхьэкІэ еджэх.

Зэо ужым Андырхьое Хъусенэ зыцыфэхыгъэ чІыпІэр тэрэзэу амышІэу иІахымхэр гүмэкІыгъо хэтыгъэх. ЗэльашІэрэ журналист урыс бзыльфыгъэу Надежда Резниковар ары а чІыпІэм тихэку икІыгъэу апэу щыІагъэр. Ащ ихьатыркІэ лІыхъу-

Зэблагъэ ышІыгъэх

жъым ыпсэ зыщыхэкІыгъэ чІыпІэр пстэуми зэльашІагь.

Сурэтым итхэр: селоу Дьяковэм дэт къэу Андырхъое Хъусенэ апэ итэу зытетхагьэм кІэлъырытхэм ащыщых лІыхъужъым ышнахьыкІэ Хьидрэ (джабгъумкІэ ящэнэрэ) ащ къыгот Надежда Резниковамрэ.

Андырхъое Хъусенэ иусэхэм ащыщхэр

ДЗЭ ПЛЪЫЖЬЫМ ТЭ ТЭКІО

Непэ тигушІуагьо уашьом нэсэу зеІэт, Гум орэдыр щизэу кьызэльыхэтэдз, Дзэ Пльыжьым тыкІонэу хэгьэгур кьытэджагь,

Бэрэ тызэжагьэм игьо къынэсыгь. Тянэхэр гушІоу ІаплІыр къытащэкІы, Чылэр коытфэчэфэү тэ тыкбагбэк Іуат, Klacэхэр гушloy тэ кънтк Гэлъэплъэх, Колхозэу тызыпІугоэм унашоохэр коешІ. ТызэолІы бланэу, къащтэр тымышІахэу, Щысэ къыттырахэу дзэм тыхэтын. Тигоунапкъэ пытэу, тикъэрал чэфэу Гупсэфэу шІыгъэным тэ тыфэсакъын. Пиэм ахэтэү бгьашхьүи, тихы тет къухьи, Тищылыч танки бланэу тэ зетфэн! Зыфэдгьэпсыгьапэч непэ къытэджагьэшь. ТыдзэкІо кІэлэныр насыпыгьэ ин. Пыир ышъэ икІэў зао къызытидзрэм, Тикъэрал зэикІэў дэпкъэу къыткъотыщт. Тиуашъуи, тичГыгуи, тихи зэдеГэн. ТыдэкІэ ар къикІыми тэ дгъэутысэн. Тиколхоз къуаджэхэр шъукъызэдэт Іэм, Тигьунапкьэхэр нэкоу къэтыухъумэщт. ХъяркІэ, тикІасэх, тянэх, тишъэогъух, ХъяркІэ, шІу тлъэгьоу, тиколхоз губгъу.

шъопсэух, ліыхъужъхэр

Советым ибгъэшхъо пытэ Гу пытэр шъук Іоц Іыхъэу шъуш Іыхъэу шъуш Іыхъэу шъуш Іыхъэ,

Хэгъэгүм имаршруткІэ, Шъубыбынэу пщэм шъухэфырзэ. Τυκο το μου κουρωκονινωχον, Тинарод шъукъигъэчэфэу, Хыхэми, къушъхьэми акІыІоу Пщэ Іужьум шьухэтэу шьобыбы. ЧъыІэри, пщагьори, жьыбгьэшхори, Пытэу зэхэтэу шъуапэ Дэпкъышхом фэдэу къеуцох. Самолетышхом ипропеллер А пстэур къызэхеуты, Самолетыгум моторэу щеорэм Шъугухэр чэфэу дытеох. Тыгьэ нэбзыйр кІочІаджэү Зыщыщыт чІыпІэм шьо шьуефэ. КІочІэшхор, тишъаох, шъо шъуиІэу СамолетымкІэ шъушъхьащэбыбэ. Тикъэрал ицІыфы жъугъэмэ Зы минути агу шъуимыкІ, ТицІыкІуи, тиини, тилІыжъи БыбыкІ у шъуиІ эм рэпсалъэх. Щежъугъажьи адрэ гъунапкъэм Тикъэрал изы гъунапкъэ Щынагьор шьуапэ имыкІзэ, Мыгьэшхор шьүхэльэү шьобыбы. Шъо шъуищэ лІыгъэу зешъухьагъэр Историем хэтхагьэў быбыкІ, Гъогук І эу шъо зэ Іушъухыгъэм Неущы тибгъашхъо рык Іощт. **Лыгоэшхоу** шоуищэ зешоухьагоэмэ Тикъэрал къагъэгушІуагъ. Пыеу къытфэцэлашхэрэмэ Мастэу агу хэуагъ. Шъопсэух, собет лІыхъужъхэу Чкалов, Беляков, Байдуков! Шъопсэух, совет Хэгъэгум ишъэо пІугъэх!

ЩЭХЪУРАДЖ

Ей-ей, Щэхъурадж, Щэхъураджэу псы шхъухь, «Хьэ-хьаер» уимафэу Ινφοφωκίον Λαδο ο νευσ! Огум удэплъыезэ, гъэрэ уегъукІы, Зэүи тицымыхъухэу тэ тыобакъо, Ау гъэтхапэм уипс сыджхэр гъэк Іыгь эу, Озечьэшь укъекІы, умэкьэшху. Уни къибгъэк І эу, ппшъи зэш Іопщызэ, Уитеплъи гук Іодэу, уичъэ щьюгъак Іэ, O oul $=\Lambda$ эбэжъ нэе-псые Рэхьат шъыпкъзу о къыожэ. Джыри щэІум ухэтэу зыуушъэфызэ, МыжъокІэ жъгъэибэм уакъырэпшы. Ей-ей, Щэхъураджэу псы чъагъу, Псыхъо Іасэу псыхъо щэндж цІыкІу.

ХЭГЪЭГУ ЗЭОШХОМ ИВЕТЕРАНХЭМ

ЗЭРАРАТЫРЭ ШІЫКІЭР

Федеральнэ законэу N 5-р зытетэу «Ветеранхэм яхьыл Іагъ» зыфиІорэм 2009-рэ илъэсым икІзух фашІыгъэ зэхъокІыныгъэхэм къыдальытэ үчетым зыуцугьэхэм емылънтыгъэу Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм федеральнэ бюджетым имылъкукІэ зыщыпсэущтхэ унэ ягьэгъотыгъэныр.

Ащ епхыгъэу СМИ-хэр къызфэдгъэфедэхэзэ, ветеранхэр зыгъэгумэк Іырэ упч Іэ заулэмэ джэуап къятэтыжьы.

1. Законэу «Ветеранхэм яхьылІагъ» зыфиІорэм фашІыгъэ зэхъокІыныгъэхэм адиштэу Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагьэхэм ащыщэу хэта үнэ къызэратынэу фитыныгъэ зи-Іэхэр?

Федеральнэ законэу «Ветеранхэм яхым агъ» зыфиюрэм тетэу федеральнэ бюджетым имылькукІэ унэ къаратыным ифитыныгъэ зиІэхэр Хэгъэгу -ие уехеалаажелех мохшоее псэукІэ амалхэр нахышІу зыфэшІыгъэн фаехэу чІыпІэ -натром миниаже Іши форманхэм алъытагъэхэр ары, ахэм ахэхьэх:

- * Хэгъэгу зэошхом сэкъатныгъэ хэзыхыгъэхэр;
- * Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъэхэр;
- * 1941-рэ илъэсым мэкъуогъум и 22-м щегъэжьагъэу 1945-рэ илъэсым Іоныгъом и 3-м нэс мэзих нахь мымак Гэу дзэ частьхэм, дзэ учреждениехэм, дзэ еджапІэхэу дзэм хэмыхьэщтыгъэхэм къулыкъур ащызыхынгьэхэр, зигугъу -ылуғи мыньахеал еатыІштеан

иорденхэмрэ имедальхэмрэ къы--усм — дехесташосшествфие лыкъушІапІэм къаритыгъэ унэм

ахэр къызычІагьэкІыхэкІэ;

Хэгъэгу зэошхом илъэхъан оборонэмкІэ объектхэм Іоф ашызышІагъэхэр, зыкъызэраухъумэжьырэ псэуалъэхэр, дзэ-хы базэхэр, аэродромхэр ыкІи нэмыкІ дзэ объектхэр фронтхэм къапэІулъ чІыпІэхэм, флотхэм яшъолъырхэм, фронтхэм къапэІулъ чІыпІэхэм мэшІоку, автомобиль гьогухэр ащызыгъэпсыгъэхэу сэкъатныгьэ зиІэ хъугъэхэр — Іоф зыестытичаты мелингы естепинди унэм ахэр къызычІагьэкІыхэкІэ;

- * «Блокадэм илъэхъан Ленинград щыпсэугъ» зыфиІорэ тамыгъэр къызыфагъэшъошагъэр;
- * Хэгъэгу зэошхом сэкъатныгъэ хэзыхыгъэу, Хэгъэгу зэошхом хэлэжьагъэу зидунай зыхъожьыгъэм иунагъо исхэр.

2. ЗипсэукІэ амалхэр нахьышІу зыфэшІыгъэн фаехэм хэта ахахьэхэрэр?

Урысые Федерацием псэупІэхэмкІэ и Кодекс ия 51-рэ статья диштэу зипсэукІэ амал нахышІу зыфэшІыгъэнхэ фаехэм ахалъытэх:

- социальнэ наймэм изэзэгыныгьэхэмкІэ үнэхэр зымыубытыгъэхэр, е социальнэ наймэм изэзэгъыныгъэхэмк Іэ унэр зыубытыгьэ унагьом щымыщхэр, е унэхэр зимы Гэхэр, е унэ зиІэ унагьом щымыщхэр;
- социальнэ наймэм изэзэгъыныгъэхэмкІэ унэхэр зыу-

къур зэрахынгым пае СССР-м бытыгъэхэр, е социальнэ наймэм изэзэгыныгъэхэмкІэ үнэр зыубытыгьэ үнагьом щышхэр, е унэхэр зиГэхэр, е унэ зиГэ унагьом шышхэр, — унагьом ис зы нэбгырэм тельытагъэу учет шапхъэу шы Гэхэм анахь мак Гэ къызэрык Іырэ унэхэм ащыпсэухэ зыхъукІэ.

Учетым агьэуцунхэм пае унэм анахь макІэми иинэгъэн ыльэкІыщтымкІэ шапхьэхэр зыгъэнафэрэр къалэм (районым) еІлмыныажеІшы еІпыІР иорган (иадминистрацие) ары. Гущы Гэм пае, муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» инароднэ депутатхэм я Совет 2005-рэ ильэсым Іоныгъом и 21-м ышІыгъэ унашъоу N 713-р зытетым диштэу япсэукІэ амалхэр нахышІу афэшІыгъэнхэмкІэ къалэу Мыекъуапэ учетым щагъэуцухэрэр квадратнэ метри 10 е ащ нахь макІэ зытефагъэхэр ары;

- псэупІэхэмкІэ шапхъэхэу щыІэхэм адимыштэрэ унэхэм ащыпсэухэрэр.

Муниципальнэ образованиехэм ямежведомственнэ комиссиехэр ары узыщыпсэунк Гэ къемык Гоу щыт унэхэр зыгъэнафэхэрэр.

Гражданиным ыкІи (е) ащ иунагъо исхэм социальнэ наймэм изэзэгъыныгъэ тетэу ыкІи (е) яунэе мыльку хэхьэрэ унэ заулэ яІэ зыхъукІэ, а унэхэм квадратнэ метрэ пчъагъзу арылъыр зэхагъахъо.

3. Ветеранхэм учетым уцунхэм пае хэта зызфагъэзэн фаер?

Ахэм чІыпІэ зыгъэІорышІэжынымкІэ органхэм зафагъэзэн фае. Зигугъу къэтшІыгьэ органхэр ары зипсэүкІэ амалхэр нахышІу зыфэшІыгъэн фаехэм Іоф адэзышІэхэрэр. Ахэм документэу къырахьыл 1эхэрэр alaxы ыкlи ауплъэкlу.

4. Ветеранхэм япсэукІэ амалхэр нахьышІу афэшІыгьэным пае ІэпыІэгьу сыдэущтэу арагьэгьотыра?

Ветеранхэм унэ рашІынэу е къащэфынэу зэтыгъо ахъщэ ІэпыІэгъу арагъэгъоты, джащ фэдэу социальнэ наймэм изэзэгъыныгъэ тетэу унэ араты.

5. Унэ ращэфынэу сыд фэдиз ахъща аратырэр?

Зэтыгьо ахъщэ ІэпыІэгъум иинагъэ зыфэдизыштыр агъэнафэ зыхъукІэ, мыщ фэдэ лъэныкъохэм къапкъырэкІых:

ветеранхэм квадратнэ метрэ пчъагъзу атефэрэр зы квадратнэ метрэм Адыгэ Республикэм уасэу щыри Іэмк Іэ аштэ. Урысые Федерацием регион хэхъоныгъэмкІэ и Министерств ары мыш фэдэ уасэр зыгъэна-

Урысыем и Президент игьоу зэрилъэгъугъэм тетэу 2009-рэ илъэсым бэдзэогъум и 1-м щегъэжьагъэу ветеранхэм квадратнэ метрэ 36-рэ атефэ.

2010-рэ илъэсым иапэрэ квартал зы квадратнэ метрэм Адыгэ Республикэм сомэ 19800-рэ щыриосагь. Мы пчъагъэхэр зэтэгьаохэшъ, Адыгэ Республикэм ахъщэ ІэпыІэгьоу щаратырэр къэтэгьоты. Ар зэрэхъурэр сомэ 712800-рэ.

6. Сыд фэдэ гухэлъхэмкІэ а ахъщэр къызфагьэфедэн альэкІышта?

Зэтыгьо ахыцэ ІэпыІэгьүр гухэлъ гъэнэфагъэхэм афытегъэпсыхьагъ, нэмык гухэлък Іэ ар къызфагъэфедэ хъущтэп. Мы ахъщэмкІэ үнэ къащэфын е унэм ишІын пэІуагъэхьан алъэкІыщт.

7. Зэтыгьо ахьщэ Іэпы-ІэгъумкІэ сыдэущтэу унэ къэпщэфын плъэкІыщта?

-иажеІшидоІєтив єІпиІР нымкІэ органхэм (муниципальнэ район ыкІи къэлэ койхэм яадминистрациехэм яотделхэу унэ зимы Іэхэр үчетым хэзгьэүцохэрэм) зэтыгьо ахъщэ ІэпыІэгьум къыкІэлъэІугъэ ветеранхэм яспискэхэр зэхагьэуцо, зэтыгьо ахъщэ ІэпыІэгъу къазэрафыхагъэкІырэмкІэ цІыфхэм макъэ арагъэІу.

Джащ щегъэжьагъэу зыфэе үнэм лъыхъүнхэ алъэкІыщт. Зигугъу къэтшІыгъэ ахъщэр мэзихкІэ къызфагъэфедэн фае.

Зыфэе унэр къагъотэу, ар зэращэрэм, зэращэфырэм ехьыл Іэгьэ зэзэгьыныгьэ зызэдашІэу, Федеральнэ регистрационнэ къулыкъум ар зыщатхыкІэ, унэр зыщагъэм ирасчетнэ счет зэтыгьо ахъщэ ІэпыІэгъур фырагъахьэ.

> Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ ипресскъулыкъу

«Нарт-ТВ»-м бэкІэ тыщэгугъы

Адыгэ лъэпкъыр бэш Іагъэу зыкІэхъопсыщтыгьэр къыдэхъугъ пІомэ егъэлыягъэ мыхъунэу къытшІошІы. Телеканалэу «Нарт-ТВ» зыфиІоу Иорданием илъэсищкІэ узэкІэІэбэжьымэ щагьэпсыгъэм (ащ адыгабзэк Іэ телекъэтынхэр зэхещэх) джы тыдэрэ чІыпІи, хы ШІуцІэ Шапсыгъэри зэрахэтэу, ущедэІун, ущеплъын плъэкІышт. ІофтхьэбзакІэр зэхэзыщэгъэгъэ адыгэ кІэлэ купым Іофышхо ышІагь, культурнэ-гьэсэныгъэ проектэу зэкІэ адыгэу дунаим тетыр зэзыпхырэ телеканалыр ыгъэпсыгъ.

«Нарт-ТВ»-р, техническэ ушъхьагъухэм къахэкІэу, джынэс цІыфыбэмэ къызфагъэфедэнэу амал я Гагъэп. Телесигналэу Иорданием къик Іырэр араб спутникымкІэ къатыщтыгъэ, КъокІыпІэ Благъэмрэ Аравие хыгъэхъунэныкъомрэ ащыпсэухэрэр ары а сигналыр зылъы Гэсыштыгъэр. Джы каналык Гэм икъэтынхэм Иорданием, Сирием, Египет, Бахрейн, Ливием, Израиль, Тыркуем, Ирак, Иран ащыпсэурэ адыгэ минишъэ пчъагъэ яплъы. ЗэкІэми а къэтынхэр агу рехьых.

Телеканалэу «Нарт-ТВ»-м джырэк Іэ зэшІомыхыгьэго Іофыгьо горэхэр иІэми, ыкІуачІэ изәу Іоф ешІэ, хэхьоныгьэ ешІы, пшъэрылъыкІэхэр зыфегъэуцужьы. Корреспондент пунктык Іэхэр къызэ Іуехых. ІофшІэнымкІэ опыт зиІэ журналистхэр къырегъэблагъэх, архив видеоматериалхэр зэІуегъакІэх. Телеканалым ІэпыІэгъушІу фэхъух Къэбэртэе-Бэлъкъарымрэ Адыгеимрэ ятележурналистхэр. Гущы Гэм пае, джырэблагъэ ГТРК-у «Адыгеим» иІофышІэхэм къагъэхьазырыгъэ дискхэу къэтын гъэш Гэгьонхэмрэ очеркхэмрэ зытетхэр Иорданием агъэхьыгъэх. КІэкІэу къэпІон хъумэ, Іофыр ежьагъ.

Телеканалым икъэтынхэр Урысые Федерацием и Къыблэ шъолъыри лъэІэсых, Шъачэрэ ТІопсэ районымрэ ащяплъых. Уасэхэм уязэгъынэу щыт. Спутник телевидением исистемэу «Триколор» зыфиІорэм фэдэ зиІэм «Нарт-ТВ»-м игъэуцун официальнэ дилерым сомэ мини 3,5-м къыщегъэжьагъэу сомэ мини 4-м нэскІэ къыфекІущт. Адрэхэм нахыыбаlo — сомэ мини 5-м нэс лъатын фаеу хъущт. Адыгэ каналым нэмыкІ у пакетым хагъахьэ араб спутник телеканалипшІ пчъагъэ.

Джы унагъо пэпчъ адыгэ дунаим

икъогъупэ иунэ шыриІэшт, аш ишІуагъэкІэ нахыжъхэри, кІэлэцІыкІухэри джырэ культурэ жъугъэм щыухъумагъэхэ хъущтых, ащ нахыбэрэ адыгэм илъэпкъ зэхашІэ, идунэееплъыкІэ къаушІоркъыжьыщтэп. Ащ нахь ІофышІу мэхъужьа?!

Телекъэтыныр зэпымыоу макІо тиныдэльфыбзэ идиалект зэфэшъхьафхэмкІэ. «Нарт-ТВ»-м ишІуагьэкІэ лъэпкъ мэкъамэр, адыгабзэр, тиунэ шы ушт, публицистическэ къэтынхэр, творческэ коллективхэм, къэралыгъо зэфэшъхьафхэм яныбжыкІэ джэгухэм, кІэлэцІыкІу программэхэм, кинофильмэхэм тядэГунэу, тяплъынэу амал тиІэщт.

ЗэкІэ адыгэхэм апае телеканалэу зэ--га уєпаутя дехуатеалит меаташах льынхэу тэгугъэ. Льэпкьым тапэкІэ зиужьыжьыным, ащ шІоу щыІэр къыдэхьоу псэуным афэе адыгэ «Нарт-ТВ»-р къызэрэхахыщтым зы такъикъэкІи теджэнджэшыжырэп. Тиадыгэ дүнай идэхагъэ, тишэн-хэбзэшІухэр тисабыйхэм ныбыдзыщэм кІыгьоу аІэкІэхьанымкІэ, дунэе жъалымэу тызтетым тицІыфхэм шыІэкІэшІу шыряІэным фэлэжьэрэ тиадыгэ телеканал осэ икъу фэтэжъугъэшІ...

НЫБЭ Андзор. «Адыгэ макъэм» исобкор.

ЦІЫФ ГУКІЭГЪУР нахьыбэмэ...

Республикэ гъэзетым силъэ Іу сфигъэцэк Гэнэу сыщыгугъэу сыкъыфэтхэ. Сэ илъэс пчъагъэрэ культурэм Іоф щысшІагь, джы пенсием сыщыІ. СилъэІу зыфэгъэхьыгъэр хьатикъое кІалэхэм ягукІэгъу, язэхашІэ, яцІыфыгъэ гъэзетеджэхэм, Адыгеим щыпсэүхэрэм алъыгъэІэсыгъэныр ары.

Тичылэ дэс нэжъ-Іужъхэм, ветеранхэм, гъот макІэ зиІэхэм лъытэныгъэ, шъхьэкІафэ зэрафашІырэм ишыхьатэу, илъэс къэс дин еждосиит ньскесля мех І и фем кІалэхэу мылъку зиІэхэм лы килограмм тІурытІу агощы, джащ фэдэу Илъэсык Іэм ехъул Іэу шъоущыгъу, тхъу, макарон зэфэшъхьафхэр унагъоу а гъомылапхъэхэр анахь зищык Іагъэхэм афащэх. Тик Іалэхэр ащкІэ щысэтехыпІэх, шІум изехьакІох. Ахэм афэдэхэр нахьыбэ хъумэ, щыІэныгъэр нахь дэхэшт. Алахьэм ахэр къеухъумэх, дэхагъэу ашІэрэр, псапэу къагъахъэрэр ыгъэбэгьонэу, яунагьохэм мамыр арыльэу, псауныгьэ яІэу илъэсыбэрэ щыІэнхэу тафэлъаІо.

ХЬАПЫЩТ Тэмар.

Хьатикъуай.

БЫСПЪЫМЭН

КЪОДЖЭДЭСХЭР АРЫ ЗЫГЪЭНЭФЭНХЭ ФАЕР

Адыгэ Республикэм ыкІи Пшызэ шъолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм я ДиндэлэжьапІэ исовет изэхэсыгьохэм тарагьэблагьэу бэрэ къыхэкІы. Ахэм мызэу, мытІоу къащаІэтырэ гумэк Іыгьохэм ащыщ республикэм ит адыгэ къуаджэхэм ефэндхэр зэрямакІэр ыкІи ахэм ядэгъэзыжьын иамалэу шыІэхэр. А Іофыгъом еплъыкІ эу фыриІ эр ары муфтиеу Емыж Нурбый непэ тызыщигьэгьуазэрэр.

Непэ тызытегущы Тишоигьо Іофыгьом бэ ыгъэгумэк Іырэр, хьадагьэхэм тахэт зыхъукІэ, ащ къыкІэупчІэрэр макІэп. Динлэжьхэм, ахэм япащэхэм тызытегушы Гэрэр, мыр ибэ-нахьыбэу зиІофыр къоджэдэсхэр ары. ЗыфатІорэр хьадэм ифэІофашІэхэр зезыхьащтхэ, ар зыгъэпскІыщт цІыфхэр гъэнэфэгьэнхэр ары. Ежь къоджэдэсхэм къагъэлъэгъонхэ фае ащ фэдэ ІофшІэным нахь, екІунхэу щытхэр нахь, Диндэлэжьап Іэм (ДУМ-м) ыгъэнэфэнхэу щытэп. Тэ ти ДиндэлэжьапІэ ыгъэнафэхэрэр диныр, дин шапхъэхэр цІыфхэм языгъашІэхэрэр, езыгьаджэхэрэр ары. Ахэр а Іофым фэмыхьазырхэмэ, шІэныгъэ ямыІэмэ, ІэпыІэгъу тафэхъуныр типшъэрылъ.

ГухэкІ нахь мышІэми, тикъуаджэхэм янахыбэм зы ефэнд адэсми ары ныІэп. Ау а ефэндри цІыфба?! Къэсымэджэни, -еалы ины мед уе моги фо кІышт, ильэс реным епхыгьэу, устлиме, уеТимед междауны ует щысыщтэп ныІа? Ащ пае ефэндым игуадзэу, иІэпыІэгъоу щэрэт фаеми, ау зым адрэр иІэшъхьэтетэу, нахь шъхьаІэу зыпІорэм, зэнэкъокъу азыфагу къихьэу хабзэшъ, шъхьафшъхьафэу лажьэхэу къуаджэм ефэндитІу — щы дэсынэу гъэпсыгъэмэ, шІуагъэ къыхьыщт. Илъэс 50 — 60-кІэ узэкІэІэбэжьмэ, чылэхэм ефэнд пчъагьэхэр адэсыгьэх. Унагьоу къин зиІэм икъин зезыхьэ зышІоигъо ефэндым (ар игъунэгъуа, иІахьыла, иблагьа) зыфигъазэштыгъ. Джы ефэндыр зы, нэмыкІэу узэкІолІэн, узэлъэІун шыІэп. Арышъ, а ефэндым ежь зыфэе унашъор нахыыбэрэм егъэуцу. «Сэ сІорэр ары нахь» еІошъ, цІыфхэм ар къалъэрызыхьэу ыуж итынхэ фаеу мэхъу, ыгу хамыгъэк Іыным, зимыгъэгусэным фэшІ. Ахэм афэдэ «авторитет» ефэндым зыфимышІыжыным пае мы Іофыгьор тисовет изэхэсыгьохэми къащытэ-

Іэты, къуаджэхэм тадахьэми, бэрэ ащ тырэгущыІэ, ефэнд зытІущ адэсын зэрэфаер агурыдгьэІоным тыпыль.

Хьадэгъур цІыфым къызынэязакъоу зэш Іуахын Іофэп сыщтыр зыми ыш Іэрэп, арышть, а къиным изэшІохын зыпшъэ иплъхьан плъэк Іыштыр ренэу уиІэн фае къуаджэмкІэ. Тэ тызыкІэльэІурэр хьадэм ифэІофашІэхэр, щыгъынІухыжьыр, ильэс хьадэГусыр зезыхьащтхэмкІэ цІыфхэр гумэкІыгьо хэфоІ мехэедеждости мехнитынхэм къоджэдэсхэм дашІэнэу ары.

> Ефэндым иІоф епхыгъэ гүмэк Іыгъохэм анахы мымак Іэу щыт хьадэгъэпск Іыныри. Шыфыр зыфыкъорэм гъэпскІыжьыгъэныр ислъам динымкІэ шапхъ. ХьадэгъэпскІхэм, орэбзыльфыгь, орэхъульфыгь фаеми, непэ тафэныкъу. Ары пакІошъ, хъулъфыгъэ хьадэгъэпск І е бзылъфыгъэ хьадэгъэпскІ зимыІэхэр, ахэм ацІэ къесІонэу сыфаеп, ау тикъуаджэхэм ахэтых. Чылэ гъунэгъу укІонышъ, үикъин ифэІо-фашІэхэр зезыхьащтыр къэпщэныр шъхьакІо, узэдэІужьэу, чылацІэ уиІэу щытмэ. Ащ тетэу пшъхьэ пфыземыхьажьыныр емыкІу, егъашІэм елин еТифоІ едефа меха дехетидь гъунэгъу кІоштыгъэхэп, ежьхэр зэхэзэгъэжьыщтыгъэх. Джащ фэдэу джыри тинэшхъэигъо мафэхэр тэр-тэрэу зетхьанхэ

тлъэкІын фае. Мы ыпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъ Іофхэм япхыгъзу къатІо тшІоигъу: зыгорэ умышІэным, къыбгурымыІоным емыкІу хэльэп, ет ани диныр ильэсипш І пчъагъэхэм къэралыгъом зэрэщамылэжьыгъэр къыдэплъытэмэ. ЦІыфэу мы Іофхэм ащыщ - ефэндыгъор арыми, хьадэгъэпскІыныр арыми — ыгъэцэкІэным ыгукІэ еуцуалІэрэм, ДиндэлэжьапІэм е къоджэ тхьаматэхэм макъэ къытэжъугъэІумэ тыхьазыр тидинлэжьэу мелын а фехе из естыне Іш дгъэкІонхэшъ, тхьамафэрэ щырядгъэгъэджэнхэу. Ащ фэдэ ІофшІэныр район пэпчъ гъэтхэ мазэхэм ащызэхэтщэн тыгу

хэлъ. А уахътэр къэмысызэ зигъэхьазырын, Іофым зыфигъэсэн зыІорэми ІэпыІэгъу тыфэхъущт, тадэжь къедгъэблэгъэщт. Арэущтэу тымышІымэ хъущтэп, емыкІу къэтэхьы. Адыгэ хьадагъэхэм цІыфыбэ къякІуалІэ, нэмык І республикэхэм къарыкІыхэуи мэхъу. Непэ ефэндэу сыдэу шытми хьадэр, Алахым сытырерэмыгъэк Іуад, -иажиІлуІися «уємусхуивєІр» рэр, дыуахь тэрэзэу къыхьын зымыльэкІэу, джынэзэ нэмадедугшы Ішет зымы к ды к зыплъэгъук Іэ, лъэшэу гур мэкІоды. О пшъхьэ закъоп узэгупшысэн фаер. ЦІыфхэр агъапцІэхэкІи Алахьталэр афэгъэпцІэщтэп, къэпІуагъэмрэ къэмыІуагьэмрэ, пшІэшъугьэмрэ узыфэмыамалымрэ Тхьэм къыбдешІэ. Арэуштэу емыкІу зекІуакІэ къызыхэфэрэ ефэндхэр къэрэущых. «Сыефэнд» пІоу чылэм ыпэ узиуцокІэ, узэуцолІэгъэ Іофыр бгъэцэкІэн фае. ПфэмыгъэцэкІэщтмэ, ыуж уикІыжьынышъ, угукІэ нахь

Шошъхъчныгъэ шъыпкъэ зышІыгъэхэр, шІу зышІэщтыгьэхэр псэ зыпытэу къыгьэшІыгьэмэ анахь дэгьух.

ШІу зышІэрэм ыпсэ шІу фешІэжьы, бзэджагьэ зышІэрэм зэрар зэрехыжьы.

ГущыІэ дэир чъыг дэим фэд. Ар чІыгум хачы, ащ пытагьэ иІэп.

узыфэщэгъэ Іофым зыфэбгъэзэныр нахь тэрэз, псэкІод хэмыхыным пае. Ефэндым, хьадэгъэпскІым яІофшІэн псэпэшхо пыль ифэшъуашэм, диным къызэриІорэм тетэу уипшъэрылъхэр зепхьэхэ хъумэ.

Мы чІппІэм джыри зы Іофыгъо шъунаІэ тешъозгъадзэ сшІоигъў. Непэ тихьадагьэхэм бэ къяк Іуал Гэрэр, ау ахэм ахэтых «ыІитІу иджыбэ къыримыхэу» зэраlоу дэкlыжьыхэрэр. Арэуштэу зыфаІохэрэр зыдэгущыІэн ыгъотмэ дэгущы-Іэу, джынэзэ нэмазми хэмылажьэу, хьадэм кІэуцорэми, теуещимища имециажоткие хьадагьэхэм ахэтыхэрэр арых. Нэбгыриштэ заулэу хьадагтэм къекІуалІэрэм нэбгырипшІпшІыкІутф хьадэм фэльэІонэу, уены Іличы тыриш Іличы үены жылы үены Тамын Тамы къахэкІыжьырэп. Ар укІытагьо. Сыда къытажэрэр? Сыда тызыфакІорэр? Тыадыгэба, тыцІыфба? Мыхэр зэкІэ тэ тынапэх, тежъугъэгупшыс ащ. Къин зи Іэ унагъом дэжь укІуагъэмэ, къыптефэрэр шІэ. Непэ о узэрэзекІорэм фэд неущ къызэрэбдэпсэужьыщтхэр.

ГЪЭТХАПЭМ инэмазшиыгьо

Мафэ- хэр	Сэбахь нэмаз	Тыгъэр къызыкъо- кlырэр	Щэджэ- гъо нэмаз	Ечэнд нэмаз	Ахъ- шам нэмаз	Джац нэмаз
1	5:30	7:00	12:50	15:36	18:10	19:37
2	5:28	6:59	12:50	15:37	18:11	19:38
2 3	5:26	6:57	12:50	15:38	18:13	19:40
4 5	5:24	6:55	12:50	15:39	18:14	19:41
5	5:22	6:53	12:50	15:39	18:16	19:42
6	5:20	6:51	12:50	15:40	18:17	19:44
7	5:18	6:49	12:50	15:40	18:19	19:45
8	5:16	6:47	12:49	15:41	18:20	19:46
9	5:15	6:45	12:49	15:42	18:23	19:47
10	5:13	6:43	12:49	15:43	18:24	19:49
11	5:11	6:41	12:49	15:43	18:25	19:50
12	5:09	6:39	12:49	15:44	18:27	19:51
13	5:08	6:37	12:49	15:45	18:28	19:52
14	5:06	6:35	12:49	15:45	18:30	19:54
15	5:04	6:33	12:49	15:46	18:31	19:55
16	5:03	6:31	12:49	15:47	18:32	19:56
17	5:01	6:29	12:48	15:48	18:33	19:58
18	4:59	6:27	12:48	15:48	18:35	20:00
19	4:57	6:25	12:48	15:49	18:36	20:01
20	4:55	6:24	12:48	15:50	18:38	20:02
21	4:53	6:22	12:48	15:51	18:39	20.04
22	4:52	6:20	12:48	15:51	18:40	20:05
23	4:50	6:18	12:48	15:52	18:41	20:06
24	4:48	6:17	12:47	15:52	18:42	20:08
25	4/5:47	6/7:15	12/13:47	15/16:53	18/19:44	20/21:10
26	4/5:45	6/7:13	12/13:47	15/16:54	18/19:45	20/21:11
27	4/5:42	6/7:10	12/13:47	15/16:55	18/19:46	20/21:12
28	4/5:43	6/7:12	12/13:47	15/16:55	18/19:47	20/21:13
29	4/5:40	6/7:08	12/13:47	15/16:56	18/19:49	20/21:15
30	4/5:38	6/7:06	12/13:47	15/16:57	18/19:50	20/21:16
31	4/5:36	6/7:05	12/13:47	15/16:58	18/19:51	20/21:17

ШъунаІэ тешъудз: гъэтхапэм иаужырэ тхьамафэ «гъэмэфэ уахътэм» тетэу къэтыгь.

Зэхэзыщагъэхэр: Адыгэ Республикэм

и Къэралыгъо Совет — Хасэр,

иминистрэхэм я Кабинет

КъыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм

лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм

ащыпсэурэ тилъэп-

къэгъухэм адыряІэ

зэпхыныгъэхэмкІэ

ыкІи къэбар жъу-

гъэм иамалхэмкІэ

и Комитет

Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьаІэр

ДЭРБЭ

ТИМУР

Редакциер зыдэщы**Г**эр: 385000,

къ. Мыекъуапэ,

ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79,

редактор шъхьаІэм

иапэрэ

гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэк Іыжь зы-

хьырэ секретарыр:

52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты**гъэр:** Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ,

телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ

и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІоры-

шІапІ, зэраушыхьа-

тыгъэ номерыр

ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиу-

тыхэрэм мышъып-

къагъэу къахафэ-

хэрэмкІэ къэзыт-

хыгъэхэм пшъэдэ-

кІыжь ахьы. Къа-

тхэхэрэмрэ гъэзе-

тым щылажьэхэ-

рэмрэ яеплъыкІэ

зэтемыфэн ылъэ-кІыщт. Гъэзет-

еджэхэм къыт-

фагъэхьырэ тхыгъэхэр зэхэтфы-

хэрэп ыкІи къэ-

зытхыгъэхэм

аІэкІэдгъэхьа-

жьыхэрэп.

Зыщыхаутырэр

«Полиграф-ЮГ»,

385000,

къ. Мыекъуапэ,

ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр

6411

Индексхэр

52161

52162

Зак. 554

Хэутыным

узщыкІэтхэнэу щыт

уахътэр Сыхьатыр 18.00

ЗыщыкІэтхэгъэхэ

уахътэр Сыхьатыр 18.00

OAO-y

ТЕКІОНЫГЪЭМ ия 65-рэ ИЛЪЭС ИПЭГЪОКІ

Пыгъэм щыІэныгъэм уфегъасэ

Хэгьэгу зэошхом ТекІоныгьэр къызыщыдахыгьэр илъэс 65-рэ, Советскэ Союзым и Лыхъужъэу Андырхъое Хъусен къызыхъугьэр илъэс 90-рэ зэрэхъурэм афэгъэхьыгъэ литературнэ-музыкальнэ пчыхьэзэхахьэ Адыгэ Республикэм и Аъэпкъ библиотекэ щыкІуагъ.

Дзэ-патриотическэ, интернациональнэ пІүныгьэм пыльхэу общественнэ организациемэ ялІыкІохэр, Адыгэ кІэлэегьэджэ колледжэү Андырхьое Хъусен ыцІэ зыхыырэм икІэлэегьаджэхэмрэ истудентхэмрэ, культурэмрэ искусствэм-рэ яlофышlэхэр, нэмыкlхэри зэlукlэм хэлэжьагьэх.

АР-м и Лъэпкъ библиоткэ идиректор игуадзэу Кощэгъу Сачнэт зэхахьэр зэрищагъ. АР-м и РОСТО (ДОСА $\hat{A}\Phi$) иотдел ипащэу Мыекъопэ гарнизоным дзэ къулыкъур щызыхыгъэ дзэкІолІхэм я Совет итхьаматэу Леонид Рудяк, филологие шІэныгъэхэмкІэ докторэу, Андырхъое Хъусен ищы-Іэныгьэ гьогу фэгьэхыигьэ къэбархэм яугъоин бэшІагъэу пылъэу Щыкъ Николай, Адыгэ кІэлэегъэджэ колледжэу Андырхъое Хъусен ыцІэ зыхьырэм идиректор игуадзэу Шэуджэн Анжеликэ, нэмыкІхэри зэхахьэм къыщыгущы-

Хэгъэгу зэошхом илъэхъан фашист техак Гохэр зэхакъутэхи, Адыгеир шъхьафит зэрашІыжьыгьэм, пыйхэр тичІыгу заокІэ къызебанэхэм советскэ народымрэ ащ и УІэшыгъэ КІуачІэхэмрэ зэкъоуцохи, мамырныгъэм зэрэфэбэнагъэхэр къаІотагъ.

Советскэ Союзым и Лыхъу-

жъэу Андырхъое Хъусен лІыгъэу зэрихьагьэр егьашІи зэрэтщымыгъупшэщтыр, илІыхъужъыныгъэкІи, усэу ытхыгъэхэмкІи непи къызэрэтхэтыр

ягущыІэ къыщыхагъэщыгъ.

Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистэу Шъхьэбэцэ Сыхьатбый, искусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ колледжым истудентхэмрэ икІэлэегъаджэхэмрэ лІыжүжүныгъэм, зэкъошныгъэм афэгъэхьыгъэ орэдхэр къаІуагъэх. Адыгэ кІэлэегъэджэ колледжым истудент-

рие, КІэныбэ Светланэ, Хьакъу-нэ Альбинэ, ШхончбэшІэ Суса- Іуагъэх, Андырхъое Хъусен итвор-

хэу Чекина Светланэ, Моисеен- нэ, Зубаил Саидэ, Хьабэхъу Аско Валентинэ, Свитенко Ма- лъан лІыгъэм ехьылІэгъэ усэ-

чествэ ІупкІ эу къытегущы Іа-

-дид уеностеслества мехслыхТ лиотекэм къыщызэІуахыгъэри гьэш Гэгьонэу агьэпсыгь. Студентхэр зэхахьэм зэрэхэлэжьагъэхэм ыгьэгушхуагьэх, зыкІи зэхамыхыгъэ къэбархэм защагъэгъозагъ. Щыкъ Николай ныбжыык Іэхэм агу ихъыкІырэм, шІулъэгъуныгъэм кІуачІэу иІэр щыІэныгъэм зэрэхэтлъагъорэм щысэ зэфэшъхьафхэмкІэ къазэрэтегущыІагьэр еджап Іэм щызэхэпхын плъэкІынэу щытэп.

Сурэтхэр зэхахьэм кънщытырахыгъэх.

—— Баскетбол. Апшъэрэ купыр 🗖

Валентин Кубраковым **КЪЕГЪЭЗЭЖЬЫ**

Мыекъопэ «Динамэр» финалым емІлпиднемом ти епа апэ ит командиплІмэ ащыщ хъун фае. Тибаскетболистмэ ешІэгьүи 8 къафэнагь. Зы зэ-ІукІэгьу нэмыІэми зытшІуахынкІэ, Ставрополь икомандэ тапэ иштын, «Динамэр» финалым хэмыфэн ылъэкІыщт. «Динамэм» итренер шъхьа Гэу Андрей Синельниковым а лъэныкъохэр къыдилъытэхи, баскетболист цІэрыІоу Валентин Кубраковыр тикомандэ къыригъэблэгъагъ.

В. Кубраковыр икІэлэгъум мыекъопэ «Динамэм» хэтыгь. Казань, Москва, Ростов-на-Дону якомандэхэм ащешІагь — суперлигэм хэтэу. Урысыем ихэшыпыкІыгъэ командэ ашти, Олимпиадэ джэгунхэм ахэлэжьагъ. В. Кубраковыр Мыекъопэ «Динамэм» непэ ицыкІагь, ІэпыІэгьу къыфэхъун ылъэкІыщт.

Гъэтхапэм и 10 — 11-м «Ди-

хыгъ, игъусэхэм щысэ афэхъугъ.

къуапэ щыдешІэщт.

Аужырэ такъикъхэм Мыекъопэ спортсменхэм хъагъэм Іэгуаор заулэрэ радзагь, дисциплинэ пытэ къагъэлъэгъуагъ. Адыгеим икомандэ 56:49-у Курскэ ибаскетболистхэм атекІуагь, Мыекьопэ коман джанэм Іэгуаор зэрэрадзэрэм да- дэгъоу щешІагь опытышхо зиІэ дэр яплІэнэрэ чІыпІэм щыІ, Куркloy, ухъумэн Іофхэри дэгьоу агьэ- Сергей Ивановыр. Щит чІэгьым скэ испортсменхэр я 6-рэ чІыпІэм намэр» «Автодор» Саратов Мые-

<u> Футбол</u> —

Апэрэ уплъэкІунхэр

Абхъазым ихэшыпыкІыгьэ команд — «Зэкъошныгь» Мыекъуапэ — 0:1.

Къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдзагъэр: Къошк Рустем. Мыекъопэ футбол командэу «Зэкъошныгъэм» 2010-рэ илъэс ешІэгьум зыфегьэхьазыры. Хы ШІуцІэ Іушьом тикомандэ щы Ізу ныбджэгьу ешІэгьухэм ахэлажьэ.

«Зэкъошныгъэм» итренер шъхьа-І у ЗекІогъу Муратэ футболист макІэп зыкІырыплъырэр. И. Киселевыр, И. Жигулиныр, А. Нартиковыр, А. Саяпиныр, Р. Къошкыр, С. Сандаковыр, нэмыкІхэри ешІэгъумэ ахэлажьэх. Мыекъуапэ ща-

пугьэ ныбжыык Іэхэри «Зэкъошныгьэм» къырагъэблэгъагъэх. ЯгуетныгъэкІэ къахэщыхэрэр, дэгъоу ешІэхэрэр командэм аштэщтых.

Гъэтхапэм и 11-м «Зэкъошныгьэм» тиреспубликэ къыгъэзэжьынэу щыт.

«Динамэр» къызэкlакlорэп «Динамо-Политех» Курск

«Динамо» Мыекъуапэ 83:69.

Мэзаем и 27-м Курскэ щызэдешІагьэх. «Динамо-Политех» -

«Динамо» — 49:56. Мэзаем и 28-м Курскэ щызэдешІагьэх.

«Динамо»: Барсуков — 11, Иванов — 19, Долгополов — 9, Хмара — 7, Пепеляев — 2, Гапошин — 3, Хьакъун — 5.

ТелефонкІэ къатыгь. Мыекъопэ «Динамэм» итренер шъхьа-І у, АР-м изаслуженнэ тренерэу Андрей Синельниковым тибаскетболистхэр Воронеж ыкІи Курскэ зэращеш Гагьэхэр къытфи Готагъ.

– Воронеж икомандэ дэеу тыдешІагьэп. Апэрэ чІыпІэм щыІэ бысымхэм къашІотхыын тлъэкІыгъэп. Курскэ зэІукІэгъуитІу щытиІагь. Апэрэ ешІэгьум бысымхэм къащыдэхъуштыгъэр макІэп. ХъурцакІэщтыгьэх.

ЯтІонэрэ ешІэгьур «Динамэм» къыхьыным фэшІ гумэкІыгъуа-бэ зэпичыгъ. Очко 17-кІэ «Динамэр» Курскэ икомандэ ыпэ итыгь. ЕшІэгъур аухынкІэ такъикъищ къызэнэм очкоуи 4-кІэ бысымхэр тапэ ишъыгъэх. ЗэІукІэгъум гьогогьу 19 Іэгуаор къащы Іэк Іи- къытенагъэх.

<u> Самбо. Урысыем изэнэкъокъу</u> —

Медалыр — джэрз

Урысыем иныбжык Гэхэу 1990 — 1991-рэ илъэсхэм къэхъугъэмэ самбэмкІэ якІэух зэнэкъокъухэр Челябинскэ щыкІуагьэх.

Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэк Іэ иинститут истудентэу, АР-м и ШВСМ зыщызыгьасэу Пщыдатэкъо Рэмэзан килограмм 62-м нэс къэзыщэчырэег делиль еденешк пужк ем

нэкъокъухэм къащыдихыгъ. Тренерхэу Хьэшхъуанэкъо Айваррэ Хьабый Байзэтрэ Р. Пщыдатэкъор агъасэ. Хьатыгъужъыкъуае щыщ батырым хэгъэгу ыкІи дунэе зэІукІэгьухэм зафегъэхьазыры.

НэкІубгьом итхэр зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.